

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Henegariu Camelia, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

„Moi et les langues de l'Europe” – proiect educațional – Prof. Rusu Sofica	2
Conferința RATE – București, 2016 – Prof. Hamorszki Andreea	4
Geometria euclidiană și programul Cabri Geometry II- Prof. Demeny Ida	5
Școala de vară între util și plăcut - prof. Mihai Maria, prof. Muntean Simona	7
Începerea școlii - veșnica reîntoarcere - prof. Mihălțan Maria	8
Situațiile de criză educațională în clasa de elevi – Prof. Anca Monica Iuliana	10
A învâța să înveți – Prof. înv. primar Mursa Liliana Aurica	12
Stimularea inteligențelor multiple prin strategii didactice interactive - Prof. Turcu Iuliana	14
Caracteristicile gastronomice ale alimentelor – Prof. Poptelecan Călin	16
Pădurea, casa animalelor - Prof. Toader Simona	18
Proiect educațional „Împreună să acționăm, natura să o salvăm” – prof. înv. preșc. Mureșan Doina Maria, prof. înv. preșc. Bara Nicoleta Livia	21
Dezvoltarea proceselor psihice fundamentale în urma practicării jocului didactic matematic - Prof. Borbely Ștefania Simona	24
Despre emoții și dezvoltarea emoțională a copiilor preșcolari - Prof. înv. preșcolar Coman Maria Floare, prof. înv. preșc. Teoc Georgiana	27
Studiu – Valențele activității diferențiate în ciclul primar - Prof. înv. primar Marc Aurica	29
Tehnici inovative de educație – inst. Cenușa Maria Liliana	30

„MOI ET LES LANGUES DE L'EUROPE” - PROIECT EDUCAȚIONAL DERULAT CU OCAZIA CELEBRĂRII ZILEI EUROPENE A LIMBILOR (ZEL), LA COLEGIULUI NAȚIONAL „HOREA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN” DIN ALBA IULIA

MOTTO: „Unie dans la diversité” (deviza Uniunii Europene)

Prof. Rusu Sofica, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Proiectele educaționale sunt uneori prilejuate de celebrarea unor evenimente culturale sau a unor sărbători din spațiul european. Proiectul intitulat „Moi et les langues de l'Europe” a fost prilejuit de Ziua Europeană a Limbilor, sărbătoare care are loc în data de 26 septembrie, în fiecare an. Proiectul a fost derulat pe plan local, la CDI-ul Colegiului Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, dar a fost anunțat pe site-ul Consiliului Europei. Activitatea a fost desfășurată în limba franceză, proiectul fiind finalizat printr-un concurs de eseuri în limba franceză, prezentări în Power Point și pe site-ul www.prezi.com, la CDI-ul Colegiului Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, în data de 26 septembrie și 27 septembrie 2016.

Proiectul a constat în a-i îndruma pe elevii clasei a XII-a F (profil uman, filologie bilingv franceză) să descopere țările din UE, patrimoniul cultural european și limbile vorbite în UE. Elevii au cercetat în grupe de 4-5 elevi documente referitoare la țările din UE, la cultura și limba fiecărei țări membre UE și au făcut o expunere în Power Point și pe site-ul www.prezi.com, lucrarea putând fi consultată în mediu virtual accesând linkul :

<https://prezi.com/m3ao1qirnbat/suciu-ioan-marius>. Activitatea de informare și documentare a durat două săptămâni, elevii de la secția bilingv franceză fiind entuziasmați, curioși și dornici să-și îmbogățească cultura generală și lingvistică. Expunerea a fost plină de culoare, animații și informații interesante, ea s-a referit la monumente și simboluri ale culturii țărilor din UE (drapelul, imnul național, obiective turistice importante, capitala, limba vorbită, poziția geografică, anul aderării la UE etc). De asemenea, elevii care au dorit să scrie un eseu cu titlul „Les langues de l'Europe - la richesse de l'Europe” au avut posibilitatea să redacteze eseu și să-l lectureze în fața clasei, cu ocazia derulării proiectului. S-a ales prin vot cel mai bun eseu, cea mai reușită prezentare în Power Point, s-au făcut aprecieri critice cu privire la prezentările realizate.

Ca temă, proiectul se integrează în mai multe domenii: tehnici de exprimare și comunicare, cercetare și documentare (utilizând fondul CDI și resursele oferite de Internet, mai ales de site-ul Europei), iar disciplinele abordate în cadrul temei au fost: limba franceză, istoria Uniunii Europene, TIC.

Obiectivele proiectului au fost cele lingvistice, disciplinare, dar și cele transversale:

- Favorizarea dobândirii de competențe lingvistice de receptare a textului non-literar/de producere de mesaje scrise și orale în limba franceză;
- Utilizarea limbii franceze în activități de învățare;
- Dobândirea de către elevi a autonomiei în cercetarea documentară;
- Îmbunătățirea abilităților de utilizare a calculatorului, de exploatare a resurselor în limba franceză prin strategii de lectură (wikipedia.fr, bloguri, site-uri în limba franceză, site-ul Europei);
- Dezvoltarea strategiilor de lectură și a abilităților de muncă în echipă;
- Promovarea dialogului și a comunicării în rândul elevilor, a învățării prin colaborare;
- Construirea unui parteneriat solid între elevii clasei a XII-a F și profesorul documentarist;
- Dezvoltarea spiritului de inițiativă al elevului, a spiritului critic, a capacității de gândire, de sistematizare a informațiilor;
- A celebra Ziua Europeană a Limbilor (ZEL) la Colegiului Național „Horea, Cloșca și Crișan”, din Alba Iulia, în data de 26 septembrie 2016.

Produsele finale realizate de către elevi au reflectat creativitate, implicare afectivă și emoțională în realizarea proiectului, corectitudine lingvistică și formarea unei culturi europene:

- Realizarea prezentărilor în Power Point referitoare la țările din UE, la limbile vorbite în Europe, la simboluri ale patrimoniului european. Realizarea unei prezentări pe site-ul www.prezi.com, elevul fiind Suciu Ioan Marius din clasa a XII-a F, lucrarea putând fi consultată la adresa: <https://prezi.com/m3ao1qirnbat/suciu-ioan-marius>
- Redactarea eseurilor cu titlul „Les langues de l’Europe- la richesse de l’Europe” și lecturarea lor în public cu scopul de a premia eseul cel mai reușit (bogăție de idei, structură, plan, aspect estetic).
- Realizarea de desene, semne de carte, afișe, pliante inspirate de Ziua Europeană a Limbilor și de limbile vorbite în Europa, toate aceste produse fiind expuse la CDI în perioada 26 septembrie -10 octombrie 2016.

Impactul asupra cadrelor didactice, asupra elevilor, asupra părinților se referă la aspectele următoare:

- Proiectul asigură pregătirea elevilor pentru obținerea diplomelor francofone internaționale, DELF B1/B2, în conformitate cu standardele europene;

- Proiectul a oferă elevilor posibilitatea de a se exprima în limba franceză (ameliorarea pronunției, a intonației specifice limbii franceze);

- Cercetarea și documentarea asigură sporirea autonomiei elevilor în învățarea limbii franceze (identificarea prin lectură în limba franceză a informațiilor pertinente referitoare la țările din Uniunea Europeană, limbile vorbite în Europa, simboluri ale culturii și civilizație țărilor din UE - arhitectură, gastronomie, alfabet, formule de salut în diferitele limbi ale Uniunii Europene).

Pentru a evalua produsele elevilor, s-au propus următoarele criterii de evaluare:

1. Criterii de evaluare a produsului în Power Point:

Pertinența informațiilor selectate pentru a realiza prezentarea în Power Point : 1 punct

Aspectul estetic, calitatea produsului – prezentarea în Power Point (culori alese, imagini alese pentru a ilustra conținutul de idei, animație): 3 puncte

Corectitudine morfo-sintactică și lexicală : 2 puncte

Capacitatea de a face o lectură publică în limba franceză: 2 puncte

Pronunție și intonație: 3 puncte/ TOTAL: 10 puncte

2. Criterii de evaluare a eseului „Les langues de l’Europe- la richesse de l’Europe”:

Corectitudinea pronunției: 2 puncte

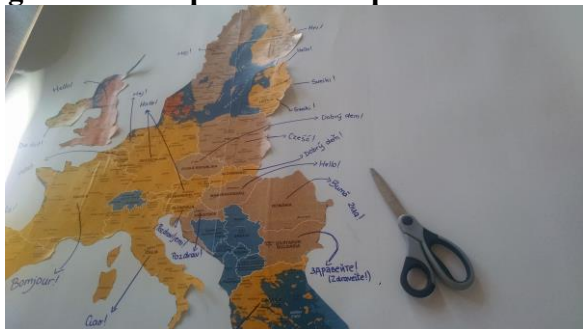
Ritm și intonație: 2 puncte

Bogăția de idei: 2 puncte

Folosirea conectorilor logici: 2 puncte

Aspect grafic, desene care ilustrează conținutul de idei: 2 puncte / TOTAL: 10 puncte

Fotografii din timpul derulării proiectului:

Bibliografie:

1. Mlădinescu, Rodica, Păuș, Viorica Aura, *Tous azimuts, Manual de limba franceză*, clasa a XII-a L2, Editura Sigma, 2002, pag. 4-6, „*L' Europe en marche. Repères et perspectives. Qu'est-ce que l'euro?*”
2. Site EUROPA: http://europa.eu/european-union/documents-publications/slide-presentations_fr

CONFERINȚA RATE- BUCUREȘTI 2016 ”TO BE OR NOT TO BE A GREAT TEACHER?”

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Conferința RATE de anul acesta a stat sub semnul marelui dramaturg William Shakespeare, acest lucru fiind evident încă din titlul conferinței.

Temele abordate au fost variate și cuprinzătoare. Una dintre acestea a făcut referire la predarea gramaticii limbii engleze și la noile metode din această arie: contextul este esențial în acest sens, metodele tradiționale presupuneau predarea regulilor gramaticale, exemplificarea, exercițiile pentru exersarea noii structuri și testarea pentru verificarea cunoștințelor. Însă contextualizarea permite o abordare nouă și care-l implică în mod direct pe elev, acesta recunoaște singur regula gramaticală pornind de la exemple clare, edificatoare. Scopul final nu este ca elevii să obțină rezultate cât mai bune la teste, ci ca ei să știe folosi concret și coerent limba engleză. Astfel, o explicație gramaticală de calitate presupune claritate, etapizare, simplitate și exemplificare. Există o bază de date Cambridge cu greșelile tipice făcute de candidații dintr-o anumită țară, sau de un anumit nivel. Aceasta bază îi ajută pe profesori, de exemplu, să știe ce cuvinte trebuie predate pentru o anumită temă și pe un subiect dat: <http://www.englishprofile.org/wordlists>

Și în calitate de dascăli, trebuie să fim realiști. Nivelul de competență C2 este extrem de dificil de atins, chiar și pentru vorbitorii nativi. Nici chiar cei care îl folosesc nu sunt înțeleși de toți vorbitorii. Orele de limba engleză trebuie gândite din perspectiva adolescenților, a temelor care îi preocupă pe ei, pentru a le capta atenția: sondaje de opinie, întrebări de cultură generală, să țină un discurs din poziția de câștigător de Oscar, de cavaler de onoare la o nuntă, de CEO al unei companii, de rege, de dictator. Se pot recapitula astfel structuri gramaticale ca „wish”, viitorul, verbele modale, imperativul. Sau un alt exercițiu care să-i motiveze pe elevi ar fi metoda interviului, să pretindă că sunt o persoană faimoasă și profesorul le pune întrebări - se poate repeta astfel vorbirea indirectă. Pentru că elevii noștri folosesc în mod curent rețelele de socializare, o lecție poate împrumuta din conținutul unei pagini facebook, elevii completând un profil de facebook - cum se simt, ce fac, unde și cu cine sunt etc. O aplicație extrem de utilă este quizlet.com, cu întrebări de cultură generală. Sau profesorul le poate propune elevilor să spună o poveste care să conțină toate literele alfabetului, pentru a le stimula gândirea creativă.

În mod convențional, educația presupune transmiterea de cunoștințe și informații de la profesor la elevi. Dar în ziua de azi se observă o diferență notabilă între abilitățile predate și cele necesare în viață, implicația fiind că profesorii nu mai dețin informații relevante de transmis. Ei trebuie să se concentreze pe dezvoltarea abilităților elevilor, a calităților lor socio-emoționale, pe întreținerea curiozității elevilor pentru a ști să pună întrebările potrivite. Elevii trebuie responsabilizați în procesul de învățare. Ei trebuie pregătiți și pentru viață, și pentru piața muncii. În acest sens trebuie să le dezvoltăm și stimulăm gândirea critică, creativitatea, abilitatea de soluționare a problemelor, de comunicare, adaptabilitatea, inițiativa, spiritul de echipă, folosirea resurselor timp și bani, sesizarea diferențelor culturale. Cei 4 de „C” ai secolului 21 sunt: comunicarea, colaborarea, creativitatea și compasiunea. Sunt elemente de bază pe care un profesor să le transmită mai departe, elevilor săi.

Predarea interactivă este o altă temă a conferinței. Subiectele din cadrul lecțiilor e de dorit să fie actuale, astfel încât să-i motiveze pe elevi. Un profesor interactiv îi corectează pe elevi fără să-i jignească sau îi pune pe elevi să se corecteze între ei (peer correction), îi ascultă activ pe elevi și este atent la nevoile acestora, le ia în considerare sugestiile, este în primul rând om, și nu doar profesor. Interacțiunea înseamnă comunicare, iar comunicarea, libertatea de exprimare.

Inteligența emoțională e un subiect cu totul aparte, dar absolut esențial pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Ei trebuie să știe cum se simt, să-și identifice corect sentimentele, rezultând un control mai eficient al emoțiilor. În același timp, percepend corect emoțiile celorlalți, elevii vor ști cum să reacționeze în consecință. Având reacția adecvată, ei reduc stresul. Învățarea devine memorabilă atunci când introducem emoția.

În ceea ce privește managementul clasei, atunci când elevii nu se concentrează la ore, nu participă și, în cele din urmă, ei resping conținutul lecției, motivele ar fi: faptul că ei nu se simt stimulați, provocați, lipsa încrederii de sine, nivelul uneori prea ridicat al sarcinii de lucru. O soluție ar fi stabilirea unor reguli și limite, chiar împreună cu elevii, astfel încât ei să cunoască și consecințele nerespectării regulilor stabilite de comun acord. În crearea acestor reguli, ar trebui să ne concentrăm pe comportamentul dorit, și nu pe cel negativ, de evitat.

Ora de limba engleză ar trebui să fie gălăgioasă, axată pe comunicare, pe exprimarea liberă a ideilor, pe schimbul de informații, pe respect reciproc. Temele alese să se încadreze în sfera de interes a elevilor, să le capteze atenția și să-i motiveze, să-i pregătească pentru viață prin contextualizarea informației.

Bibliografie:

- <http://www.englishprofile.org/>
- <https://www.futurelearn.com/>
- <http://iusedtobelieve.com/>
- <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>
- <http://www.macmillanenglish.com/life-skills/>

GEOMETRIA EUCLIDIANĂ ȘI PROGRAMUL CABRI GEOMETRY II

Prof. Demeny Ida, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Motto: “*Arta de a învăța nu reclamă nimic mai mult decât o distribuire ingenioasă a timpului, a materiei și a metodei.*” Jan Amos Comenius

Programul Cabri Geometry II pune în practică principiile de tip constructivist ale învățării matematicii. În mod specific, Cabri le asigură elevilor oportunități de tipul:

a) Mijloace de construcție: asigură un set bogat de instrumente de realizare a unor construcții geometrice variate, asociate unei varietăți de concepte ale geometriei euclidiene. Aceste

instrumente pot fi exploatate de elevi pentru realizarea de construcții geometrice și rezolvarea a numeroase probleme geometrice.

b) Instrumente de construcție, precum figuri geometrice, tabele, ecuații, grafice și calcule. Aceste reprezentări au o transparență cognitivă specifică și, ca urmare, elevii pot selecta cele mai potrivite instrumente pentru exprimarea cunoașterii proprii.

c) Manipularea dinamică, directă a construcțiilor geometrice, prin utilizarea opțiunii "drag mode". Această opțiune le oferă celor care învață oportunitatea de a explora figurile geometrice și de a formula și verifica ipoteze și conexiuni prin manipularea, în sensul fizic, concret, a obiectelor teoretice care apar ca diagrame pe ecranul calculatorului. În aceste construcții Cabri, proprietățile geometrice sunt păstrate în timpul translatarei, iar forma vizuală se modifică. Opțiunea "drag mode" are trei variante specifice: varianta "exploratorie", varianta "verificare" și varianta "adaptare". Prin utilizarea operațiilor "drag mode", elevii pot structura imaginii dinamice ale conceptelor analizate

d) Posibilitatea colectării unui set bogat de date numerice. Cabri asigură ocazia tabelării automate a unei cantități mari de date numerice apreciate ca potrivite pentru studiul conceptelor geometrice aflate în atenție. În mod specific, opțiunea "drag mode" poate fi utilizată în combinație cu măsurătorile automate ale elementelor specifice ale construcțiilor geometrice aflate în studiu. Aceste măsurători pot fi cuprinse automat în tabele, oferindu-le elevilor ocazii de reflecție asupra lor și de realizare și verificare a conexiunilor cu privire la conceptele și relațiile geometrice specifice

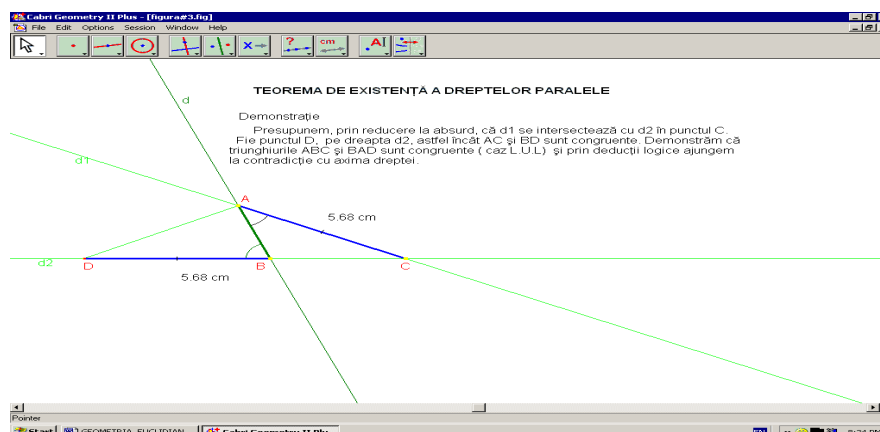
e) Interactivitate și feedback; feedback-ul intern și vizual, precum și cel numeric extern îi asigură celui care învață oportunități de a realiza și verifica conexiuni dar și de corectare a construcțiilor proprii. Acest fapt este important, în acest fel acțiunile elevilor fiind strâns asociate cu consecințele acestora, spre deosebire de mediile pasive de tip creion și hârtie, în care nu există posibilitatea de a asigura răspunsuri imediate pentru acțiunile desfășurate.

Cabri integrează posibilități importante de structurare a situațiilor de învățare pentru încurajarea celor care învață, de a-și asuma o atitudine investigativă, de a-și exprima particularitățile și diferențele în învățare inter-individuale și intra-individuale, de a se auto-corecta, de a formula și verifica diverse asocieri specifice și de a exploata avantajele negocierii propriilor cunoștințe cu cele ale colegilor, în mediile de învățare cooperative. Mai mult, învățarea semnificativă, relevantă prin intermediul unor activități de învățare de tip realist, ce pot fi integrate în mediul de învățare Cabri, poate motiva puternic elevii pentru studiu.

Exemple de activități care se pot realiza cu Cabri. Construcția: a) medianelor unui triunghi; b) bisectoarelor unui triunghi, c) înălțimilor unui triunghi; d) linii paralele intersectate de o secantă (figura 1 demonstrația teoremei de existență a dreptelor paralele); e) unghiuri la centru și unghiuri înscrise; f) punctelor de simetrie; g) simetriei axiale; h) poligoanelor (și a celor regulate); i) transferului măsurătorilor. De asemenea putem calculul suprafețele și perimetrul și multe altele.

Cu ajutorul acestui program putem introduce conceptele teoretice prin intermediul unor instrumente diferite de cele clasice (creta și buretele). Elevii trebuie să învețe să-și însușească cunoștințele matematice prin intermediul utilizării instrumentelor virtuale, o alternativă modernă la cele clasice.

FIGURA 1

Bibliografie:

- 1.Kordaki, M. & Balomenou, A. (2006). Challenging students to view the concept of area in triangles in a broader context: exploiting the tools of Cabri II. *International Journal of Computers for Mathematical Learning*, 11(1) (pp. 99-135).
2. Laborde, J-M. & Strasser, R. (1990). Cabri-Geometre: A microworld of geometry for guided discovery learning. *ZDM*, 5 (pp. 171-177).

ȘCOALA DE VARĂ – ÎNTRE UTIL ȘI PLĂCUT

Prof. Mihai Maria, prof. Muntean Simona
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Cetatea de Baltă

Vacanța de vară este un prilej de bucurie pentru cei mici, care au la dispoziție trei luni de distracție, odihnă și recreere. Având deja o tradiție în a ne întâlni cu elevii noștri pe parcursul vacanței mari, noi, prof. Mihai Maria și prof. Muntean Simona Adriana de la Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Cetatea de Baltă, ne-am propus o săptămână de vacanță altfel, alături de elevii noștri. Astfel, în perioada 8-12 august 2016 la unitatea noastră s-a desfășurat „Școala de vară” – proiect de parteneriat finanțat de Caritas Mitropolitan Blaj, o săptămână în care copiii au participat la activități desfășurate pe centre tematice: pictură, muzică, teatru, jocuri educative și activități sportive.

Programul s-a dorit a fi un mod inteligent, plăcut, relaxant și interesant de a petrece timpul împreună, pornind de la premisa că, în context nonformal, copiii sunt mai relaxați, mai deschiși și mai receptivi. Activitățile propuse au fost specifice vârstei și au vizat dezvoltarea abilităților de comunicare, a imaginației și creativității, dar și posibilitatea de a descoperi lucruri noi, de a avansa propuneri și de a se adapta la ceilalți prin respectarea regulilor de grup.

Proiectul și-a propus să răspundă unei nevoi crescânde a copiilor de a participa la activități educative și în timpul vacanței de vară. De asemenea, părinții și-au exprimat dorința de a-și înscrie copiii la aceste activități ale școlii de vară, apreciind obiectivele acestui proiect: stimularea inițiativei personale a elevilor, sensibilizarea elevilor, părinților, a cadrelor didactice despre importanța activităților nonformale.

Întrucât în școala noastră învață un număr considerabil de elevi defavorizați, am avut în vedere și activități care să le insuflă dragostea pentru școală, în paralel cu crearea de situații concrete în care aceștia să se simtă valorizați prin oferirea unui spațiu mai mare de afirmare a capacităților și aptitudinilor lor. Pentru acești copiii, esențial este să le oferim modele de petrecere a timpului liber care să contracareze practicile de copiere a unor atitudini și obișnuințe, manifestări nepotrivite, împrumutate de la cei mai mari.

Bazându-ne pe entuziasmul curiozității caracteristic vârstei școlarilor mici, luând în considerare propunerile și așteptările formulate de copii, am propus, prin acest proiect, activități care să-i țină aproape de școală, să le ofere o alternativă valoroasă în petrecerea plăcută și instructivă a vacanței, nu doar pe parcursul timpului petrecut în cadrul proiectului ci, mai ales, pentru cel petrecut mai apoi acasă, cu grupul de prieteni, colegi, vecini, rude sau chiar individual.

Dincolo de toate acestea, trebuie să accentuăm esența proiectului – socializarea, prin adaptare la celălalt, prin respectarea regulilor de grup. Copiii au învățat să descopere împreună, să comunice, să se organizeze, să respecte reguli, să avanseze propuneri, să aibă încredere în sine și, mai ales, să se bucure împreună. Experiențele de grup încheagă prietenii, dărâmă barierele prejudecăților, dau naștere la solidarități și adaptări la situații sociale în miniatură.

Prin acest proiect școala a devenit un altfel de loc pentru o altfel de învățare în această perioadă. A fost o nouă experiență din viața de școlar. Și a fost una plăcută!

ÎNCEPEREA ȘCOLII –VEȘNICA REÎNTOARCERE

Prof. Mihăița Maria, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Toamna aduce cu ea, invariabil, un nou început școlar. Vă invit în rândurile de mai jos să reflectăm împreună la modul în care putem să fim alături de copiii noștri în această etapă atât de importantă a vieții lor, cea a școlii.

Ce cred copiii noștri despre școala? Cu ce gânduri pornesc dimineața spre școală? Cât sunt de activi la ore? Ce simt atunci când se termină orele? Cu cât avânt se așează la masa de lucru, pentru a-și face lecțiile? Este desigur o provocare să cunoaștem răspunsul la toate aceste întrebări, să știm în profunzime relația care există între copiii noștri și sistemul complex al școlii, cu multiplele lui componente: profesori, colegi, lecții. Poate apărea tentația căii simple: să știm ce note au luat, câte absențe au în catalog, și cam atât. Este important însă să știm și ce se petrece în sufletul lor, cum putem fi alături de ei, cum îi putem ajuta, indirect, adică prin colaborarea cu cadrele didactice, sau direct, în relație cu ei.

Misiunea **școlii** constă în a cultiva cu grijă statornică facultățile intelectuale, a dezvolta judecata, a pune pe elevi în contact cu patrimoniul cultural moștenit de la generațiile trecute, a promova simțul valorilor, a pregăti pentru viața profesională și, generând relații de prietenie între elevi de firi și condiții diferite, a favoriza spiritul de bună înțelegere.

Pentru mulți, această viziune pare puțin idilică și utopică, privind înapoi în timp la școala prin care au trecut. Viziunea pe care o avem este o rezultată a propriei noastre experiențe școlare, marcată de amintirile legate de unii profesori duri, de prietenii minunate de atunci, de efortul de a înțelege la ce te ajută în viață să știi compoziția chimică a unei substanțe oarecare. Această viziune, conștient sau nu, o transmitem copiilor noștri, și tocmai de aceea este important ca noi înșine să avem o viziune sănătoasă despre școală. Dincolo de greutățile serioase prin care trece astăzi învățământul din țara noastră, trebuie să știm ce să așteptăm de la școală și să îi recunoaștem rolul pozitiv pe care îl joacă în viața unui om. Convinși de importanța procesului de învățământ pentru viața copiilor noștri, trebuie să le insuflăm și lor această convingere. Perioada copilăriei și tinereții este asociată intrinsec procesului de învățământ.

Profesori și părinți, deopotrivă, trebuie să înțelegem un lucru esențial: Înainte de a fi constructivi, trebuie însă să avem grijă să nu fim distructivi. Studiile psihologice arată că aceia dintre copii care nu au probleme emoționale sau de comportament și care au părinți echilibrați, ce nu sunt „însăpămânați de ziua de mâine” sau de „nenorocirile din țara asta”, merg cu plăcere la școală. Începutul anului școlar, care pentru copii marchează încheierea vacanței mari, iar pentru părinți cheltuieli mari pentru rechizite, trebuie convertit într-o bucurie a reîntâlnirii cu colegii, cu profesorii, a începerii unei noi aventuri a cunoașterii.

Este fundamentală păstrarea unei balanțe între formarea de acasă și formarea de la școală. Datoria de formatori nu s-a încheiat odată cu „predarea” copiilor în mâinile școlii. Trebuie să înțelegem complementaritatea de roluri între familie și școală, cu privire la formarea caracterului: familia așează fundamentul, școala construiește pe aceste baze. Familia este cea care exercită prima

și cea mai importantă influență asupra caracterului copilului, școala trebuie să întărească valorile precum etica în muncă, respectul, responsabilitatea, onestitatea etc., care se învață acasă. Dialogul nostru cu copiii despre „Cum a fost la școală?”, trebuie să fie unul real și nu de suprafață. El poate oferi ocazia de a-l învăța pe copil cum să discearnă ce e bine și ce e rău, ocazia de a discuta despre valori, despre pozițiile pe care trebuie să și le asume în diverse situații, pornind de la exemplele concrete de peste zi.

Sarcina educării copiilor revine în primul rând familiei. Ea pretinde însă ajutorul întregii comunități umane, în general și al dascălilor, în particular. Aceștia sunt cei mai apropiați colaboratori ai noștri, ai părinților, în munca de formare. Relația noastră cu ei trebuie să fie una de parteneriat, bazată pe încredere. Este ea așa? Sau profesorii sunt niște străini, dacă nu chiar „dușmani” pentru noi?

În țara noastră, relația dintre părinți și profesori este una mai mult protocolară, care se reduce la contacte cu ocazia momentelor festive, la ședințele cu părinții, la întâlnirile speciale provocate de năzbâtiile copiilor noștri. Comunicarea se rezumă prea adesea la „care este oferta școlii?” sau „ce a mai făcut de această dată?”. Se formează din când în când alianțe, mai ales când copiii fac ceva rău. Unii părinți li se adresează atunci cu duritate – dacă rămân doar la acest nivel de violență -, pentru a arăta în fața tuturor cine este stăpânul în relația părinte-copil, dar de fapt pentru a-și ascunde rușinea pentru cele făcute de odraslele lor.

La polul opus stă situația în care părinții și profesorii sunt în tabere opuse. Cel mai adesea aceasta este rezultatul manipulării făcute de copii, care povestesc cât sunt de nedreptățiți de profesori sau cum au fost ascultați din ceva ce nu li s-a predat niciodată! Este bine să privim școala ca o componentă a familiei, a unei familii lărgite. Așa cum nu este bine ca acasă părinții să fie unul împotriva celuilalt, unul ținându-i partea copilului și unul nu, la fel trebuie să fie și în relația între părinți și profesori. Când aceștia formează un front comun în ceea ce privește transmiterea unor valori: respectul față de reguli și autoritate, responsabilitatea față de efectuarea lecțiilor, onestitatea la extemporale și teze, sportivitatea în întrecerile atletice etc., copiii primesc un mesaj clar și consistent, și este mai sigur că îl vor lua în serios.

Educatorii și părinții pot lucra înspre o astfel de schimbare de mentalitate. De ce ședințele cu părinții nu ar putea cuprinde și discuții instructive despre anumite aspecte ale formării? Să propunem astfel de teme, și atunci schimbarea va porni de la noi! Reîntorcându-ne în mediul familiei, vom încerca să vedem cum putem să îi ajutăm pe copii să învețe mai bine. Primul mare hop, nu doar pentru copil, ci și pentru părinte, este trecerea de la grădiniță la școală. Acest moment marchează începutul unei etape extraordinare în viața copilului, prin trecerea la învățătura „serioasă”. Temele pentru acasă, o noutate pentru ei, sunt printre cele mai importante responsabilități ale lor, pe care trebuie să îi ajutăm să și le asume cu drag, pentru ca și pe viitor, în clasele mai mari, acestea să rămână activități plăcute..

Bibliografie

1. *Famille chrétienne*, nr. 1028 din 25 septembrie 1997, articolul „Travail scolaire. Comment aider vos enfants?”, p.53;
2. Cristea, C.G.,(2003) Psihologia educației, Ed. București;
3. Ionescu, M., Radu, I., (1995), Didactica modernă, Cluj-Napoca, Ed. Dacia;
4. www.edu.ro
5. www.insse.ro

SITUAȚIILE DE CRIZĂ EDUCAȚIONALĂ ÎN CLASA DE ELEVI

Prof. Anca Monica-Iuliana, CJRAE Alba

1. Caracterizarea situațiilor de criză educațională

Criza este descrisă ca un eveniment emoțional semnificativ, provocat de o schimbare radicală, caracterizat printr-o instabilitate temporală (R. H. Decker, 1998).

Situația de criză poate fi definită ca un eveniment sau un complex de evenimente inopinate, neașteptate, dar și neplanificate, generatoare de pericolozitate pentru climatul, sănătatea ori siguranța organizației(clasei) respective și a membrilor acesteia.

Mecanismele de a prevedea, delimita, defini, controla și soluționa o situație de criză presupun un efort mare, strategii de intervenții ferme, dar prudente, un consum sporit de energie nervoasă și fizică, cu șanse de a determina consecințe greu de evaluat în planul echilibrului psihic al persoanelor implicate.

Sintetizând caracteristicile unei crize, observăm că aceasta:

- beneficiază de o izbucnire, de o declanșare fără avertizare; debutează de obicei prin afectarea sistemului informațional: viciază mesajele;
- îngreunează comunicarea prin obstaculare permanentă, prin destructurarea canalelor;
- urmărește instaurarea stării de confuzie;
- facilitează instalarea climatului de insecuritate, generează stări disonante și panică prin eliminarea reperelor de orientare valorică;
- în planul strategic abordarea managerială a crizei evidențiază, ineditul stărilor declanșate, faptul că nu poate fi asemănată cu vreun element stabil din starea de normalitate și impresia de insolvabilitate, despre care am amintit, ca imposibilitate a identificării vreunei soluții de intervenție eficientă pe termen scurt.

În căutarea identificării multitudinii de atitudini favorizante apariției și evoluției fenomenelor de criză, au fost identificate următoarele:

- intervenții tardive lipsite de promptitudine și rapiditate;
- reacții singulare, incoerente și absența unor strategii clare pe termen lung ;
- absențafermitățiișiainconsecvențeiprinneasumarearesponsabilitățiiintervențiilor ;
- reprezentarea eronată a situației care generează sentimentul incompetenței și al neîncrederii în sine ;
- teama de represalii din partea superiorilor ierarhici în cazul intervențiilor personale și declanșarea unei stări de așteptare pentru oferta unui portofoliu de soluții din partea acestora.

Încercând o identificare a **principalelor tipuri de crize**, Ghinea Viorica, 1996, alcătuiește următoarea tipologie:

a. după gradul de dezvoltare în timp:

- instantanee (apar brusc, fără puțința anticipării prin predicții)
- intermitente (dispar în urma măsurilor de intervenție însă reapar după o anumită perioadă de timp);

b. după gradul de relevanță:

- critice (pot conduce la destructurarea organizației în care au apărut);
- majore (prezintă efecte importante fără însă a împiedica redresarea organizațională);

c. după numărul subiecților implicați:

- crize individuale;
- crize de grup;
- crize colective, globale.

Din punctul de vedere al structurii interne a crizei, ea se prezintă sub forma unei stări complexe, multidimensionale. În concordanță cu complexitatea structurală trebuie să fie situate și demersurile de soluționare. Din perspectiva axiologică, principiile care e necesar să guverneze intervenția managerială de soluționare e bine să fie următoarele: sinceritate, cooperare, beneficiu

comun. Rolul calităților și al pregătirii manageriale în diminuarea efectelor produse de starea de criză, dar și în eradicarea acestora sunt incontestabile (R.B. Iucu, 2006).

2. Etape în gestionarea situațiilor de criză educațională

2.1. Identificarea și cunoașterea

Este potrivită pentru debutul analizei particularizarea situațiilor de criză la nivelul spațiului școlar. Fenomenele școlare în interiorul clasei de elevi identificate ca potențiale stări de criză au fost: conflicte și situații relaționale greu controlabile între *elevi*: certuri injurioase, bătăi soldate cu traume fizice și psihice (rănirea elevilor) care au implicat mai mulți elevi ai clasei și care au condus la divizarea grupului - prezența și infiltrarea unor grupări delictive, implicarea mai multor elevi ai clasei în asemenea acțiuni (furturi, consum de droguri, abuzuri sexuale, tentative de sinucidere, omor); *profesori-părinți*: conflicte care pot impiedica încomensurabil coeziunea organizației clasei și a echilibrului atitudinal al cadrului didactic - denigrări; mituiri; *inter-clase*: prin exacerbară stărilor de emulație în diverse împrejurări, prin conflicte deschise între membri marcanți ai celor două colective, toate însă cu proiecții ample în planul relațiilor ori a stabilității organizației clasei și identificabile prin scăderea eficienței activităților educaționale.

2.2. Etiologia situației de criză

Generată de derularea în forme de manifestare atipice, necesitatea cunoașterii profunde a situației, dar și a cauzelor acesteia constituie o a doua etapă în procesele de gestionare a crizelor școlare. Identificarea cauzalității trebuie să constituie un debut necesar al operațiilor de analiză. Rolul cadrului didactic nu este de a culpabiliza, de a blama, de a stigmatiza persoanele și faptele, ci de a accentua ideea de cooperare în rezolvarea crizei. E bine să fie accentuate elementele cu valoare de liant, ceea ce unește și elementele stabile, fapt care conduce la echilibru.

2.3. Decizia

Întrucât situațiile de criză solicită un număr de operativitate, orice minut pierdut în fazele incipiente se poate converti în zile de căutări și de eforturi mai târziu. De aceea, perioadele de criză, evenimente cu caracter atipic, solicită cadrului didactic nu numai promptitudine și rapiditate (ambele circumscrie eficienței), ci și variante rezolutive, de multe ori nestructurate, non-standard, în raport de analiza și diagnoza inițială. Numărul alternativelor pentru decizie e bine să fie multiplicat, durata luării deciziei foarte scurtă și neînsoțită de ezitări.

2.4. Programul de intervenție

Înainte de a trece la măsurile imediate de soluționare, e necesar să se alcătuiască un set de operații planificate în funcție de parametrii de definiție ai crizei. Chiar dacă decizia preliminară a fost luată deja (accentuând valoarea imediată a deciziilor preliminare) ca tip de intervenție imediată foarte necesară, pentru perspectivele pe termen lung trebuie să fie trasate liniile de evoluție și alternativele pentru deciziile secundare.

2.5. Aplicarea măsurilor

Este bine să se alinieze strategic intervențiile prin ajustarea lor permanentă la situație, la oameni, la caracteristicile momentului ales. Orientarea către scopul comun, eliminarea ostilității și a suspiciunilor, precum și situarea tuturor celor implicați în ipostaza de participanți activi la procesul de soluționare a crizei trebuie să constituie constante ale acțiunilor cadrului didactic.

2.6. Controlul

Trebuie să însoțească orice demers acțional. Importanța acestuia constă în grija pentru localizarea cât mai fidelă a fenomenului, evitarea și prevenirea altor efecte ale crizei sau chiar micro-crise paralele. De asemenea, diversitatea procedurilor folosite, multe dintre ele fără o pretestare anterioară, solicită o ajustare permanentă a lor din mers fără stagnări și pauze. Cursivitatea intervențiilor, gradul de omogenitate și coerența sunt verificate și optimizate prin intermediul controlului.

2.7. Evaluarea

Are în vedere măsurarea și aprecierea stării finale a clasei în urma încheierii demersurilor rezolutive. E bine să fie configurate seturi de indicatori relevanți pentru a evita distorsiunile în apreciere și pentru certificarea nivelului final.

Un obiectiv esențial al etapei evaluative îl constituie concluziile inferate în urma impactului cu starea de criză și angajarea tuturor celor implicați în acțiuni de cunoaștere și prevenire a viitoarelor situații de acest gen. Semnificația acordată evenimentului critic trebuie să constituie un fundament temeinic pentru învățare. Un cadru didactic bun, cu experiență, dar și cu calități manageriale evidente va putea să exploateze întreaga desfășurare a evenimentelor în favoarea dezvoltării ulterioare a organizației, a eficientizării demersurilor sale personale, dar și pentru sporirea productivității clasei. O criză poate să fie așadar formativă pentru că ea îndeplinește și o serie de funcțiuni ameliorative, dependente de competențele manageriale.

Viața contemporană trepidantă și bulversantă, chiar și în mediile școlare, obligă cadrele didactice să conviețuiască cu stările de criză, manifestând însă o atenție crescută față de toate simptomele și stările incipiente declanșatoare ale acestora. Totodată, orice cadru performant, trebuie să-și formeze încă o strategie de intervenție managerială în cadrul activității educaționale: gestionarea stărilor de criză apărute în activitatea instructiv-educativă cu clasa de elevi (R.B. Iucu, 2006, pp.195-198).

BIBLIOGRAFIE:

1. Decker, R.H. (1998), *When a Crisis Hits Will Your School Be Ready*, Corwin Press, INC, Thousand oaks, California
2. Ghinea, V. (1996), *Gestiunea crizelor, o provocare pentru managementul educației*, lucrare prezentată la Sesiunea de comunicări științifice, B.C.P
3. Iucu, R.B. (2006), *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*, Editura Polirom, Iași.
4. Mogonea, F. (2009), *Profesorul și managementul clasei de elevi. Fundamente teoretice, Ipoteze și soluții aplicative, Sarcini și instrumente de lucru, Profilul de competență managerială a profesorului*, Editura Universitaria, Craiova.
5. Răduț-Taciu, R., Bocoș, M.-D., Chiș, O. (coord.) (2015), *Tratat de management educațional pentru învățământul primar și preșcolar*, Editura 45, Pitești.

A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI

Profesor învăț. primar Mursa Liliana Aurica, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Abrud

Motto: „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

A învăța să înveți a constituit întotdeauna o provocare în cariera mea didactică cu atât mai mult cu cât încercam să construiesc clasa ca o comunitate de învățare. Fiecare elev simte nevoia să aparțină unei comunități, să fie apreciat, valorizat, respectat, să aibă nevoi, scopuri și valori comune, să decidă împreună. Am considerat că fac pași mici dar importanți în formarea la elevi a competenței de „a învăța să înveți”, observând în situații școlare și extrașcolare dacă fiecare știe ce să facă atunci când se distribuie sarcinile, dacă se implică pentru realizarea sarcinii, dacă are un mod de a căuta și folosi resursele materiale și umane, precum și feed-back-ul elevului la laude, critici, sfaturi, observații. Prin procesele de gândire se formează o bază de cunoștințe declarative, procedurale, atitudinale, competențe și valori relaționale între ele. Pentru a se produce învățarea elevul realizează conexiuni între conținutul nou și ceea ce simte, înțelege, crede că știe și ceea ce știe deja.

Găsește pe cineva care știe/ Vânătoarea de comori (Kagan, 1992)

Această tehnică necesită adunarea de informații dintr-un grup prin chestionarea membrilor grupului. Informațiile sunt scrise într-un tabel, care poate fi realizat și dat elevilor la început. Tehnica poate fi utilizată în oricare dintre etapele cadrului de învățare ERR. Se parcurg mai multe etape:

- Sarcina de lucru: Completați în tabelul primit fiecare casetă, respectând cerința dată și întrebând colegii. De la fiecare coleg luați doar câte o idee.
- Completarea tabelului
- Activitatea frontală: De la fiecare voi lua câte o idee și voi scrie ideile în tabelul de la tablă.

Vânătoarea de comori poate fi utilizată la orice nivel, începând cu clasa pregătitoare unde în tabel cerințele vor fi exprimate la început prin simboluri, elemente grafice, desene etc.

Tehnica are mai multe avantaje pentru elevi: mișcarea prin clasă, obligativitatea de a formula întrebări, de a citi cerințele, de a completa tabelul, de a relaționa, de a cunoaște atitudinea colegilor, de a sparge monotonia. Fiindcă există riscul ca unii elevi să fie tentați să scrie în tabel propriile idei pentru a rezolva mai repede sarcina de lucru, este necesară observarea atentă a acestora. Pentru evitarea situației în care unii elevi fie că nu știu să răspundă, fie că nu vor să răspundă, se poate cere elevilor să specifice numele colegului în dreptul informației.

Fără a face pledoarie pentru învățarea prin cooperare sau pentru cea realizată în situații de competiție, vă voi prezenta o metodă de realizare a sensului noilor informații prin discuții în grupuri mici, inclusiv în perechi. Aceste activități se constituie ca autentice comunități de învățare, cercetare, educaționale fiindcă determină relații pozitive profunde, dezvoltă empatia și coeziunea, dezvoltă metacogniția și capacitatea de evaluare prin comparare, dezvoltă capacități de comunicare.

Lecția bazată pe învățarea prin cooperare are câteva caracteristici importante:

- Răspunderea individuală
- Interacțiunea directă
- Interdependența pozitivă
- Deprinderi interpersonale
- Procesarea în grup

Amestecați-vă- Înghețați- Formați perechi

Tehnica **Amestecați-vă- Înghețați- Formați perechi** (Kagan, 1992) are ca scop învățarea prin cooperare cu parteneri diferiți în toate etapele cadrului de învățare. Etapele tehnicii sunt următoarele:

- Sarcina de lucru - vă ridicați din bănci, vă amestecați, iar la semnalul stabilit stați nemișcați formând perechi cu cel mai apropiat coleg după care vă reluați locurile în bănci de fiecare dată cu alt coleg. Fiecare pereche va avea câte o sarcină de rezolvat.

În cadrul activităților integrate aceste metode îmbină interdisciplinar conținuturile în cadrul unei sarcini didactice. Dezvoltarea gândirii critice, caracterul formativ și informativ, valorificarea experienței proprii a elevilor, determinarea elevilor de a căuta și dezvolta soluții la diverse probleme, dorința de a citi, evidențierea modului propriu de înțelegere, climatul antrenant, relaxat, bazat pe colaborarea, încrederea și respectul dintre învățător-elev/elevi, elev-elev/elevi sunt câteva dintre avantajele metodelor și tehnicilor active care fac din lecție o aventură a cunoașterii în care copilul participă activ, după propriile puteri.

Dintre dezavantaje putem menționa pe cele de ordin evaluativ, pe cele de ordin temporal, material, de proiectare, se creează agitație în rândul elevilor, necesită introducerea de elemente de creativitate pentru a evita monotonia, repetiția.

Noi **învățăm să învățăm** de la elevii noștri care repetă rutinele fără a ieși deloc din decor și fără a se plictisi, iar mie mi-e greu să repet fără a schimba nimic din linia de parcurgere, deși uneori e nevoie.

Bibliografie:

1. Aurel Ardelean, Octavian Mândruț, 2012, Didactica formării competențelor, Ed. Vasile Goldiș Press Arad
2. Maria Eliza Dulamă, Metodologii didactice activizante. Teorie și practică, Editura Clusium 2008
3. Maria Eliza Dulamă, Cum îi învățăm pe alții să învețe. Teorii și practici didactice, Editura Clusium 2009

STIMULAREA INTELIGENȚELOR MULTIPLE PRIN STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE

Prof. Turcu Iuliana, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, aptitudinile, sentimentele.

Strategiile didactice interactive, ca strategii de grup, presupun munca în colaborare a elevilor organizați pe microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor obiective preconizate (soluții la probleme, crearea de alternative).

Trebuie să știm trei lucruri despre inteligență:

1. este diversă deoarece obișnuim să percepem lumea prin mai mulți analizatori vizuali: auditivi, kinestezici, olfactivi analizând-o concret și abstract;
2. este dinamică, deoarece la nivelul scoarței cerebrale se produc multiple interacțiuni pentru a realiza procese de acomodare;
3. este distinctă pentru că este unică, specifică fiecărei persoane în parte, fiecare dintre noi posedând o combinație proprie a inteligențelor multiple.

Teoria inteligențelor multiple pleacă de la ipoteza că toți oamenii dispun de o combinație proprie a inteligențelor. Fiecare individ posedă cel puțin nouă inteligențe diferite exprimate prin moduri variate de învățare. Folosind strategiile interactive de predare, învățare și evaluare, educatorii pot să propună elevilor alternative metodologice centrate pe stimularea diferitelor tipuri de inteligențe dominante, asigurând tratarea diferențiată a acestora în procesul instructiv-educativ. Elevilor trebuie să le oferim o gamă variată de experiențe printre care să se regăsească și cele menite să le asigure o învățare eficientă.

Cele nouă tipuri de inteligențe sunt:

1. Inteligența verbală / lingvistic:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul cuvintelor și se folosesc de ele pentru a se exprima poetic, retoric, pentru a-și aminti informațiile;
2. Inteligența logico-matematică:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul numerelor și al logicii și se caracterizează prin capacitatea de a analiza logic problemele, de a realiza calcule matematice de a investiga științific sarcinile, capacitatea de a utiliza raționamente inductive și deductive
3. Inteligența vizuală/spațială:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul imaginilor, percepând cu deosebită acuitate culorile, liniile, formele, spațiul și relațiile dintre aceste elemente.
4. Inteligența muzicală ritmică:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență posedă darul aptitudinilor și talentul muzical. Au capacitatea de a produce și de a aprecia muzica.
5. Inteligența corporală/kinestezică:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul coordonării motrice și o bună sensibilitate tactilă.
6. Inteligența socială/interpersonală:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul empatic și al relaționării interacționând eficient cu ceilalți. Sunt persoanele care creează și mențin sinergia grupului.
7. Inteligența intrapersonală:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul autorefecției, al metacogniției și capacitatea de autocunoaștere și autoapreciere corectă.
8. Inteligența naturalistă:
 - cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul naturii, iubesc și înțeleg natura, flora, fauna, frumusețile pământului.
9. Inteligența existențială:

- cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul de a reflecta, de a filozofa, sensibilitatea și incapacitatea de a pune întrebări profunde despre existența umană.

Trebuie precizat faptul că nici un program didactic nu poate să stimuleze în egală măsură toate cele nouă inteligențe multiple și nici nu este necesar ca toate să fie cuprinse într-o singură lecție.

În predare, învățare, evaluare, trebuie căutate căile prin care se poate relaționa cu cuvintele, numerele sau logica, imaginile, muzica, introspecția, experiența fizică, experiența socială, experiența în natură.

În sprijinul organizării activităților bazate pe stimularea inteligențelor multiple, profesorii pot folosi strategii didactice interactive de predare - învățare - evaluare: portofoliul, hărți conceptuale, proiecte, interviuri, jurnal reflexiv, studiul de caz etc. Elevii au astfel ocazia de a-și exprima propriile opinii, interese, atitudini față de materialul de studiat, și asupra modului în care doresc și pot să-l studieze. De asemenea, profesorul, poate să stabilească împreună cu elevul modalitatea prin care acesta va face dovada propriilor cunoștințe însușite, a abilităților dezvoltate și a performanțelor înregistrate conștient fiind de faptul că „important este nu cât ești de deștept ci cum dovedești că ești deștept”. Astfel, o preocupare a profesorului ar trebui să fie stimularea elevilor să reflecte asupra propriului proces de cunoaștere și de evaluare.

Pentru a propune elevilor activități menite să le stimuleze inteligențele multiple, cadrul didactic trebuie mai întâi să elaboreze obiectivele operaționale folosind verbe comportamentale.

Predarea – învățarea - evaluarea la punctele forte ale elevului conduce la atingerea dezideratelor într-un mod plăcut și ușor.

Dezvoltarea curriculară bazată pe teoria inteligențelor multiple are în vedere lărgirea evantaiului de experiențe de învățare propuse elevilor și pe această bază crearea mai multor ocazii de dezvoltare a talentelor acestora. Totodată se promovează dezvoltarea viziunilor interdisciplinare, pluridisciplinare și transdisciplinare pentru realizarea conexiunilor între diferite arii curriculare în procesul didactic.

Cunoscând la ce se pricepe mai bine elevul, ce îi place să facă, cum învață mai bine și prin ce modalități poate fi stimulat, profesorul poate propune metode și tehnici adecvate de lucru.

Predarea în concordanță cu punctele forte ale elevului înseamnă de fapt cunoașterea acestuia de către cadrul didactic și adaptarea strategiilor didactice la particularitățile celui cu care lucrează.

Învățarea în concordanță cu punctele forte ale elevilor presupune conștientizarea de către aceștia a propriilor aptitudini, talente, abilități și folosirea lor pentru a compensa lipsa altora sau prezența lor mai puțin manifestată.

Metodele cel mai des folosite, care stimulează cel puțin o inteligență multiplă sunt:

- discuția de grup, conversația colectivă, dezbateră, brainstormingul, predarea - învățarea reciprocă, pălăriile gânditoare, stimulează inteligențele verbală și interpersonală;
- experimentul, demonstrația stimulează inteligențele: kinestezică, matematică și intrapersonală dacă elevul lucrează în grup;
- exercițiul de compunere a unei melodii pe un text dat stimulează inteligențele verbală, muzicală, intrapersonală și interpersonală;
- hărțile conceptuale folosesc inteligențele: spațială/vizuală, logico-matematică, verbală/ lingvistică, interpersonală;
- metoda dramatizării dezvoltă inteligențele verbală/lingvistică, muzicală, spațială, corporală/ kinestezică, interpersonală;
- eseul stimulează inteligența intrapersonală și verbală/lingvistică;
- simularea folosește inteligența verbală, interpersonală, corporală;
- portofoliul stimulează următoarele tipuri de inteligențe: verbală /lingvistică, spațială/ vizuală, logică-matematică, interpersonală;

În concluzie folosind strategii didactice interactive în clasă pentru a stimula inteligențele multiple, elevii vor înțelege cât de inteligenți sunt, vor căpăta încredere în forțele proprii, vor deveni mai conștienți de punctele lor forte dar și de slăbiciunile lor pe care le pot suplini prin moduri de lucru personale cu informația. Reflectând asupra propriilor inteligențe, elevii vor ști cum să

coordoneze întregul demers cognitiv pentru a învăța și a-și exprima rezultatele învățării într-un mod personal, caracteristic.

Bibliografie

1. Ioan Cerghit „Metode de învățământ”, Editura Polirom 2006;
2. Crenguța Lăcrămioara Oprea „Strategii didactice interactive” Editura Didactica și Pedagogică, 2009;
3. Neacșu, I., Instruire și învățare, Ed. Științifică, București, 1993.

CARACTERISTICILE GASTRONOMICE ALE ALIMENTELOR

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Pentru a putea fi consumate și pentru menținerea echilibrului biologic, alimentele, trebuie să fie salubre, adică în perfectă stare de igienă, nutritivă, plăcute la gust și înfățișare. Dar înainte de a se trece la prepararea culinară a alimentelor, înainte de toate trebuie cercetată starea lor de salubritate, întrucât consumarea unor produse care au proprietățile alterate poate provoca multiple neplăceri, unele cu consecințe grave pentru cel care le consumă. Din acest motiv ne-am gândit să expunem unele din proprietățile acestora considerate a fi consumate cel mai frecvent, astfel:

- Carnea proaspătă, este acoperită de o peliculă subțire, uscată, iar pe secțiune, are o colorație roz-roșie, lucioasă. Este ușor umedă, nelipicioasă. Are o consistență elastică, compactă și nu păstrează urme ale presiunii digitale. De asemenea gustul și mirosul sunt plăcute, iar grăsimea are colorația și gustul caracteristic speciei.

- Carnea relativ proaspătă, este acoperită cu o peliculă uscată, alteori, parțial cu o mazăgă lipicioasă, în cantitate redusă, uneori se pot observa pete de mușgai, la suprafață și în secțiune, culoarea este mată și mai închisă, comparative cu cea a cărnii proaspete. În secțiune este umedă, dar nu lipicioasă. Mirosul poate fi ușor acru la suprafață, dar nu și în profunzime, grăsimea este mată de consistență redusă.

- Carnea alterată, are suprafața de culoare cenușie sau verzuie, uscată sau umedă și lipicioasă, deseori acoperită cu pete de mușgai, la presiune digitală, rămâne o urmă care persistă multă vreme, grăsimea are un gust mat, iar culoarea este cenușie-murdară și consistența scăzută. Mirosul și gustul sunt foarte neplăcute.

- Carnea congelată, suprafața de colorație normală, dar cu o nuanță mai închisă decât cea proaspătă, în secțiune, suprafața este umezită de un lichid de culoare roșie. Are o elasticitate redusă, depresiune formată prin apăsare dispare, iar mirosul este specific pentru specia din care provine, grăsimea de la suprafață este mai roșcată, măduva oaselor este retrasă din canalul medular.

- Pasărea tăiată proaspăt, are creasta și bărbile de culoare roz-roșie, ciocul lucios, fără mazăgă. Mucoasa bucală este roz pal, ușor umezită, întreagă și fără miros, ochii sunt limpezi, fără scurgeri, pielea este integră, de culoare alb-gălbui sau galbenă strălucitoare, cu nuanțe roz.

- Pasărea relativ proaspătă are ciocul fără luciu, cu un discret miros de mușgai, mucoasa bucală este roz-gălbui, cu un depozit vâscos relativ redus, uneori miros ușor a mușgai. Ochii sunt înfundați în orbite și sunt tulburi, pielea este uscată sau aproape uscată, de culoare cenușie, uneori cu un discret miros de mușgai.

- Pasărea alterată, are ciocul galben, cu partea cărnoasă moale, prezintă scurgeri de mucozități vâscoase din gură și miroase puternic a mușgai, are mucoasa bucală cenușie. Ochii sunt micșorați și înfundați în orbite, pielea este galbenă cu pete verzui pe alocuri.

- Laptele proaspăt, are un aspect lichid omogen, lipsit de impurități, de consistență fluidă. Culoarea este albă, cu o nuanță gălbui, uniformă în toată masa sa, miros plăcut, caracteristic, gustul dulceag, iar orice denaturare a gustului și mirosului arată că laptele este alterat.

- Laptele praf alterat, se prezintă sub formă de aglomerări în bulgări, cu miros neplăcut, de brânză sau pește.

- Brânza telemea proaspătă, de vacă și de oaie, se prezintă sub formă de bucăți întregi, fără coajă, cu suprafața curată. Pe secțiune este uniformă, curată, fără corpuri străine, se admite prezența unor rare găuri de fermentație. Consistența trebuie să fie de masă fină, legată, care se rupe ușor fără a fi sfărâncioasă.

- Cașcavalul stricat are culoare închisă, mirosul schimbat, gustul amar sau de mucegai, consistența modificată.

- Smântâna proaspătă se prezintă ca un fluid vâscos, fără aglomerări de grăsime sau substanțe proteice, cu un luciu caracteristic. Culoarea este albă sau alb-gălbuie, iar mirosul și gustul aromat sunt specific.

- Untul proaspăt are culoarea alb-gălbuie, mai deschisă la cel fabricat în lunile de iarnă și de primăvară și mai pronunțată la cel obținut vara sau toamna, astfel ca păstrat la + 5 grade Celsius are o consistență solidă și poate fi tăiat cu cuțitul. Gustul și mirosul sunt caracteristice.

- Oul proaspăt, după spargere, are albușul transparent, cu reflexe ușor albastrui și o consistență filantă. Gălbenușul este galben-auriu, uniform în toată masa sa și își menține forma.

- Oul alterat prezintă un gălbenuș ce nu își menține forma, ci se amestecă cu albușul apos, iar pe fața internă a cojii se văd pete de diverse mărimi și culori, emanând un miros respingător de hidrogen sulfurat.

Și produsele de origine vegetală prezintă caracteristici importante în ceea ce privește anumite calități ale acestora și anume:

- cartoful, bine păstrat are o coajă lucioasă, presărată din loc în loc cu "ochiuri", iar când încolțește, în dreptul ochiurilor apar mici prelungiri de culoare alba. Cartofii păstrați necorespunzător, adică în condiții de umezeală, căldură au în secțiunea lor pete brune negricioase, pot deveni făinoși, sfărâncioși.

- făina de grâu proaspătă este albă, cu nuanțe gălbui și miros specific, are un gust normal ușor dulceag.

- făina alterată este amară, cu miros de mucegai, uneori prezintă impurități, adică nisip, pământ.

- pâinea învechită are coaja lipsită de luciu caracteristic și crăpată, miezul este uscat, sfărâncios, astfel că la apăsare, rămân urme vizibile, care persistă și după încetarea presiunii, iar mirosul este modificat, iar gustul acru.

Nici conservele comercializate în marile lanțuri de magazine și nu numai, nu trebuie neglijate și acestea trebuie să corespundă unor parametrii calitativi, ca urmare:

- conservele de calitate bună au capacul nebombat, fără pete de rugină la exterior, iar după deschidere, nu degajă nici un gaz, iar produsele alimentare au toate proprietățile organoleptice, adică aspect, culoare, gust, miros, normale și caracteristice sortimentelor respective. Astfel nu se admite ca fața internă a cutiei să prezinte pete de rugină sau pete negre.

- conservele alterate sau cele inadecvate păstrate au pete de rugină la exterior, iar capacul cutiei este bombat, la deschidere degajă gaze urât mirositoare, prezentând semne de alterare. Pe fața internă a cutiei se observă deseori pete negre sau pete de rugină.

Cunoașterea acestor aspecte este deosebit de importantă în contextul în care există o serie de riscuri cu consecințe grave asupra sănătății umane și populației umane, cum ar fi intoxicațiile, transmiterea unor boli cu agenți biologici sau nebiologici, ingerarea de substanțe străine provenite din descompunerea celor de bază etc.

Bibliografie selectivă:

1. Directiva 64/433/CEE și 91/497/CEE privind consumul de carne proaspătă, Directiva 71/118/CEE și 92/116/CEE privind carnea de pasăre, Directiva 94/65/CEE privind carnea tocată și produsele de carne.
2. Paraschivescu AO., Managementul calității mărfurilor alimentare, Editura Tehnopress, Iași, 2004.

3. Societatea de Nutriție din România - Ghid pentru alimentația sănătoasă, Editura Performantica, Iași, 2006.
4. Tarcea M., Moldovan G., Cotruta S., Ghid practic de alimentație în colectivitate, University Press, Tg-Mureș, 2015.

PĂDUREA, CASA ANIMALELOR!

Prof. Toader Simona, Grădinița cu P.P. „Piticot” Cîmpeni

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) realizează politica națională în domeniile mediului, gospodăririi apelor și managementului silvic, îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare și control în aceste domenii, direct sau prin organisme tehnice specializate, autorități sau instituții publice aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea ministerului. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor acționează pentru a proteja mediul și resursele naturale, pentru a garanta generației actuale și celor viitoare un mediu curat, în armonie cu dezvoltarea economică și progresul social.

Cadrul legal privind paza, protecția și modul cum poate fi exploatată masa lemnoasă este dat de **Legea nr. 46/2008 Codul silvic**, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 611 din 12 august 2015. În Capitolul IV din această lege, „Asigurarea integrității fondului forestier național”, la art. 35 este specificat faptul că „reducerea suprafeței fondului forestier național este interzisă”, Capitolul VI din această lege se referă la „Paza și protecția pădurilor”, iar capitolul VIII reglementează modul în care se poate exploata masa lemnoasă. Sancțiunile privind nerespectarea prevederilor legale privind utilizarea și exploatarea fondului forestier se regăsesc în Titlul VI „Răspunderi și sancțiuni”. În art. 106. alin. (1) se specifică faptul că reducerea suprafeței fondului forestier național fără respectarea dispozițiilor art. 36 și 37 din Codul Silvic constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la un an sau cu amendă.

România trebuie să instituie sancțiuni proporționale în domeniul combaterii tăierilor ilegale de păduri, iar instituțiile competente sunt **Garda Națională de Mediu, Garda Forestieră și Regia Națională a Pădurilor – Romsilva**.

Garda Națională de Mediu este o instituție publică în subordinea autorității centrale pentru protecția mediului și este un corp specializat în inspecție și control, aplicând sancțiuni în domeniul protecției, sesizează organele de urmărire penală competente și colaborează cu acestea la constatarea faptelor care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni.

Garda Forestieră - este o instituție cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, care are ca atribuții în domeniul silviculturii: răspunde de silvicultură în activitățile de administrare a fondului forestier național, de gestionare durabilă a pădurilor, de conservare a biodiversității în păduri, de reconstrucție ecologică, de regenerare și îngrijire a pădurilor, de asigurare a integrității fondului forestier național, de pază și protecție a pădurilor, de recoltare a produselor specifice fondului forestier național, de exploatare a masei lemnoase, de control al provenienței și al trasabilității materialelor lemnoase, de dezvoltare a conștiinței forestiere, de accesibilizare a pădurilor, de dezvoltare a fondului forestier național, de sprijin al formelor asociative ale proprietarilor de păduri și de control al aplicării și respectării regimului silvic.

Regia Națională a Pădurilor - Romsilva funcționează sub autoritatea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și are ca scop gospodărirea durabilă și unitară, în conformitate cu prevederile amenajamentelor silvice și ale normelor de regim silvic, a fondului forestier proprietate publică a statului, în vederea creșterii contribuției pădurilor la îmbunătățirea condițiilor de mediu și la asigurarea economiei naționale cu lemn, cu alte produse ale pădurii și cu servicii specifice silvice.

Pădurile cuprind formații vegetale extrem de complexe și de diverse, așezate în mai multe straturi, ca și fauna și flora pe care o găzduiesc. Pădurea este considerată aurul verde pentru că:

- purifică aerul fiind sursa de oxigen și menține umiditatea acestuia;
- multe specii de animale își au habitatul în pădure;
- joacă un rol important în reglarea climei planetei;
- participă la circuitul hidrologic.

Ca urmare a defrișărilor masive criza ecologică se acutizează tot mai vertiginos:

- s-au intensificat procesele de erodare a solurilor;
- sunt tot mai frecvente secetele;
- s-au intensificat alunecările de terenuri, ce produc grave pierderi materiale economiei naționale;
- a degenerat starea masivelor forestiere;
- a sărăcit flora și fauna, s-a creat pericolul dispariției unor specii de animale și plante.

Pădurea, considerată aurul verde al Pământului, a reprezentat o sursă nelimitată de viață, atât pentru om cât și pentru animale. Din cele mai vechi timpuri se știe că pădurea a fost adăpost și refugiu atât pentru animale cât și pentru oameni.

Animalele sunt prietenii oamenilor - acesta este primul motiv pentru care trebuie să le ocrotim. La noi, lucrurile nu stau astfel, pe an ce trece, sute de specii de animale dispar, defrișările excesive și vânatul fiind principalele cauze. Oamenii nu mai țin cont de reguli, de legi, tot ce contează sunt distracția și interesele personale. Defrișarea reprezintă o adevărată problemă la nivel global. Au dispărut hectarele întregi de pădure, iar lumea nu se mai gândește la micile viețuitoare. După dispariția pădurilor, animalele sunt nevoite să-și caute alte adăposturi, de cele mai multe ori, acestea fiind în zadar, iar acestea mor.

Defrișările pădurilor duc la distrugerea habitatelor, aceasta fiind cauza primară a dispariției unor specii de plante și animale. Pe măsură ce animalele evoluează, ele se adaptează unor habitate specifice, care le asigură condițiile optime de viață de care au nevoie. Poluarea și defrișarea pădurilor, urbanizarea și construcția de drumuri duc la distrugerea sau fragmentarea acestor medii de viață. Astfel, speciile pierd contactul cu celelalte populații, reducându-se astfel diversitatea genetică și adaptându-se mai greu la condițiile climatice schimbătoare. În unele cazuri, habitatul fragmentat devine o zonă prea restrânsă pentru a suporta o populație mare.

Activitate practică realizată cu preșcolarii

Titlul activității: „Pădurea, casa animalelor”

Grupa: mare

Tipul de activitate: activitate integrată pe domenii experiențiale

Domenii integrate: domeniul științe (D.Ș.) + domeniul om și societate (D.O.S.)

Mijloc de realizare: activitate practică

Scopul activității: stimularea interesului preșcolarilor pentru cunoașterea, îngrijirea și ocrotirea pădurii în vederea formării unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător.

Obiective de referință:

- să identifice factorii de deteriorare și consecințele acestora asupra mediului înconjurător;
- să-și formeze o atitudine responsabilă și activă pentru gestionarea și ocrotirea mediului înconjurător, în vederea menținerii echilibrului ecologic;
- să cunoască și să utilizeze unelte simple de lucru pentru realizarea unei activități practice.

Obiective operaționale:

O₁ – să înțeleagă importanța pădurii în viața animalelor sălbatice;

O₂ – să înțeleagă efectele negative ale defrișării pădurilor în viața animalelor sălbatice;

O₃ – să manifeste sentimente de grijă față de protejarea pădurii împotriva celor care o distrug;

O₄ – să lipească brazi pentru a realiza o pădure (casă pentru animalele sălbatice).

Strategia didactică:

- a) **metode și procedee:** conversația, explicația, munca în echipă, turul galeriei;
- b) **materiale:** planșe reprezentând o pădure defrișată cu animale triste, imagini cu animale vesele, brazi din hârtie colorată, lipici, foarfecă, etc.

Resurse umane: 15 preșcolari (grupa albinuțelor)

Resurse de timp: 40 min.

Locul de desfășurare: sala de grupă

Desfășurarea activității: Activitatea s-a desfășurat pe grupe mici de lucru. Utilizând planșele cu o pădure defrișată și animale supărate a avut loc o discuție cu preșcolarii despre rolul pe care îl are pădurea în viața animalelor sălbatice. Copiii au identificat motivele pentru care animalele sunt

supărate (nu mai au casă pentru că pădurea a fost defrișată) și au căutat soluții pentru a le ajuta pe animale să aibă din nou casă. Copiii au stabilit să refacă casa animalelor prin plantarea altor brazi (decupare și lipire). Au fost înlăturați „buștenii” și apoi copiii au refăcut pădurea prin decuparea și lipirea brazilor din hârtie verde. S-au adresat copiilor întrebări despre modul în care au realizat pădurea și s-a stabilit care echipă a „plantat” mai mulți brazi prin lipire. În urma discuțiilor avute cu copii, aceștia au înlocuit animalele triste cu unele buciuroase pentru că și-au regăsit adăpostul (casa lor).

Rezultate: copiii au înțeles rolul pe care îl are pădurea în viața animalelor și cât este de important să protejăm pădurea.

BIBLIOGRAFIE/WEBOGRAFIE:

1. Preda, V. – coordonator (2009), „*Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii*”, Editura Cheorghe-Cârțu Alexandru, Craiova;
2. ****Curriculum pentru învățământul preșcolar* (2009), Ed. Didactică Publishing House, București;
3. <http://www.mmediu.ro/categorie/minister/6> accesat la data de 19.10.2016 ora 14:30;
4. <https://www.google.ro/#q=codul+silvic+legea+46+2008+actualizata> accesat la data de 19.07.2016 ora 16:00;
5. <http://www.rosilva.ro/> accesat la data de 19.10.2016 ora 16:30;
6. <http://lege5.ro/Gratuit/g43tomjtge/hotararea-nr-743-2015-privind-organizarea-si-functionarea-garzilor-forestiere> accesat la data de 19.10.2016 ora 17:30.

PROIECT EDUCAȚIONAL - “ÎMPREUNĂ SĂ ACȚIONĂM, NATURA SĂ O SALVĂM”

Prof. înv. preșc. Mureșan Doina Maria, Grădinița cu .P.P. Step By Step Nr.12 Alba Iulia

Prof. înv. preșc. Bara Nicoleta- Livia, Grădinița cu .P.P. Step By Step Nr.12 Alba Iulia

*„Cel mai important lucru pe care îl avem de făcut, dacă vrem să salvăm lumea, este să educăm
- Peter Scott*

Mediului înconjurător, ce depinde numai și numai de fiecare dintre noi, ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră. Este nevoie de mai multă atenție și de mai multă responsabilitate din partea fiecărui cetățean pentru a trăi într-un mediu curat, pentru a respira aer curat, pentru a bea apă curată și pentru a putea folosi condițiile de viață pe care ni le oferă natura. Oamenii tratează cu neglijență acest aspect important al vieții lor, ceea ce duce la agravarea procesului de poluare și distrugere a mediului și implicit la distrugerea sănătății fiecăruia dintre noi și a celor din jur. Educația ecologică trebuie să fie parte integrantă a educației moderne și că procesul trebuie derulat de la cea mai fragedă vârstă atunci când copiii încep să descopere adevăruri ale științei, să cunoască

și să respecte natura, să păstreze și să protejeze mediul în care trăiesc. Copiii trebuie să înțeleagă că poluarea mediului înconjurător dăunează grav sănătății omului și a vieții pe pământ și este cauzată în cea mai mare parte de activitățile umane.

Prin derularea proiectului „Împreună să acționăm, natura să o salvăm”, încercăm să punem bazele unui comportament ecologic și să le dezvoltăm copiilor atitudini pozitive față de mediul înconjurător și să implicăm părinții și comunitatea în îngrijirea, păstrarea și instituirea unor măsuri de protecție a mediului înconjurător și realizarea unui echilibru între organismul uman și mediul înconjurător.

Pentru că viața nu poate fi separată de mediu, întreaga educație ar trebui făcută în direcția protecției mediului. Mediului înconjurător, ce depinde numai și numai de fiecare dintre noi, ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră. Este nevoie de mai multă atenție și de mai multă responsabilitate din partea fiecărui cetățean pentru a trăi într-un mediu curat, pentru a respira aer curat, pentru a bea apă curată și pentru a putea folosi condițiile de viață pe care ni le oferă natura. Oamenii tratează cu neglijență acest aspect important al vieții lor, ceea ce duce la agravarea procesului de poluare și distrugere a mediului și implicit la distrugerea sănătății fiecăruia dintre noi și a celor din jur. Poluarea mediului a apărut odată cu omul, dar s-a dezvoltat și s-a diversificat pe măsura evoluției societății umane, ajungând astăzi una dintre importante preocupări ale specialiștilor din diferite domenii ale științei și tehnicii, al întregii populații a pământului. Primejdia reprezentată de poluare a crescut și crește neîncetat, impunând măsuri urgente pe plan național și internațional, în spiritul ideilor pentru combaterea poluării. Educația ecologică trebuie să fie parte integrantă a educației moderne și că procesul trebuie derulat de la cea mai fragedă vârstă atunci când copiii încep să descopere adevăruri ale științei, să cunoască și să respecte natura, să păstreze și să protejeze mediul în care trăiesc. Copiii trebuie să înțeleagă că poluarea mediului înconjurător dăunează grav sănătății omului și a vieții pe pământ și este cauzată în cea mai mare parte de activitățile umane.

Scopul proiectului este dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, stimularea curiozității pentru explorarea acestuia și formarea unei atitudini pozitive și responsabile față de natură. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător și al unui comportament civic, de conservare și protejare a mediului înconjurător.

Obiective:

- Să exploreze, să observe ceea ce îl înconjoară folosind surse diverse de informare;
- Să perceapă și să denumească ecosisteme: parc, pădure, grădină, stol, stup, mușuroi, etc.
- Să cunoască succesiunea anotimpurilor și modul în care evoluează plantele în funcție de acestea și respectiv felul în care trebuie îngrijite.
- Să cunoască profesii legate de tema proiectului: pădurar, silvicultor, ecologiști;
- Să participe activ alături de adulți la activitățile practice de îngrijire și de conservare a mediului înconjurător.

Obiective privind cadrele didactice:

- Folosirea eficientă a mijloacelor didactice, utilizarea unor metode activ + participative și de învățare prin descoperire
- Implicarea părinților în diverse acțiuni;
- Sensibilitatea comunității cu privire la unele probleme de mediu.

Inventar de resurse:

Resurse de timp: un an

Resurse umane: cadrele didactice, copiii, părinții, pădurari, reprezentanții ai comunității locale.

Resurse materiale: materiale informative (cărți, pliante, reviste), fotografii, imagini, materiale din natură, diplome pentru concursuri, poezii și povești create, consumabile.

Metode și tehnici: observația, conversația, experimentul, problematizarea, brainstormingul, exercițiul, turul galeriei, metoda activă cubul, jocul de rol

Forme de realizare: observări/ convorbiri: experimente; acțiuni practice; povestiri; desene/activități practice; plimbări, drumeții; vizionări PPT, jocuri de rol, colecții, expoziții, concursuri, scenete ecologice.

Rezultatele așteptate: aptitudini de îngrijire, de curățire și emiterea risipei; folosirea diverselor materiale din natură; cunoașterea diverselor fenomene și investigarea lor; păstrarea sănătății prin evitarea poluării; plantarea și îngrijirea unor copaci; realizarea unor obiecte folosind materiale reciclabile; participarea directă la acțiuni de curățirea spațiului verde; alcătuirea unor albume cu imagini de la activitățile de protejare a mediului

Evaluarea proiectului:

- Organizarea expozițiilor cu lucrările copiilor;
- Acțiuni de curățire a spațiului verde din curtea grădiniței;
- Realizarea unui album cu fotografiile copiilor de la diversele acțiuni organizate;
- Parada costumelor din hârtie - acțiune de colectarea hârtiei
- “Prietena mea, pădurea” - scenetă, cântece, dans tematic.

Inventarul de activități

Nr. Crt.	Data	Tema activității	Modalități de realizare	Responsabil
1	Septembrie	Aerul curat –sănătate pentru noi	Plimbare în parc	Educatoarele
2	Octombrie	“Micii ecologiști”- Plimbare prin Parcul Dendrologic	Drumeție	Educatoarele Părinții Pădurarul
3	Noiembrie	Festivalul toamnei	Jocuri distractive cu material din natură	Educatoarele, Părinții
4	Decembrie	“Ce aruncăm, unde, cum și de ce	Convorbire cu material intuitiv (culorile pubelelor)	Educatoarele
5	Ianuarie	”Fiecare gunoi la căsuța lui” “Așa Da – așa Nu”	Selectarea gunoiului	Educatoarele
6	Februarie	“Apă curată – apă murdară” ”dezastre ecologice”- lectură după imagini	Convorbire	Educatoarele
7	Martie	“Aerul curat și sănătatea” “Cine poluează aerul” “Ce putem face pentru a păstra aerul curat”	Convorbire /vizionare PP	Educatoarele
8	Aprilie	“Ziua pământului”	Concurs de desene	Educatoarele
9	Mai	Parada costumelor din hârtie	Parada	
10	Iunie	”Evaluarea programului” - rezultatele muncii noastre	Scenetă cu conținut ecologic Oferirea diplomelor	Educatoarele

Concluzii

Mediul înconjurător ne asigură condițiile necesare vieții, însă depinde de noi dacă dorim să folosim aceste elemente esențiale cât mai util sau dacă vrem să ocolim acest aspect al vieții noastre. Poluarea planetei se agravează pe zi ce trece și se pare că populația nu acordă interes acestui proces nociv. Convingerea că această problemă este doar a specialiștilor și a forurilor internaționale, este tot atât de eronată, pe cât este și de gravă. Ocrotirea planetei este o problemă mondială, și, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-și asume această responsabilitate.

Bibliografie:

1. Iordache Vlad, Ardelean Florinela - *Ecologie și protecția mediului*, București, Editura Matrixrom, 2007.
2. Dinca Elena, *Copiii și natura – educație ecologică și de protecție a mediului*, București, Editura Casa Educațional, 2008;

3. Neguț Silviu - *Un singur Pământ – omul și mediul înconjurător*, București, Editura Albatros, 1978.
4. Pro Ecologia Mileniului III - Revistă de educație ecologică, Craiova, Editura Reprograph, 2007.

DEZVOLTAREA PROCESELOR PSIHICE FUNDAMENTALE ÎN URMA PRACTICĂRII JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC

Prof. învățământ primar Borbely Ștefania Simona, Liceul Teoretic Teiuș

Pedagogia modernă definește jocul didactic matematic ca fiind o modalitate de asimilare a realului la activitatea proprie, asigurând elevilor de toate vârstele largi posibilități de activitate intelectuală.

Datorită contribuției deosebite pe care o are în instruirea și educarea elevilor, jocul constituie o modalitate de învățare activă, iar prin faptul că răspunde cel mai bine particularităților de vârstă ale școlarilor mici și elementul distractiv pe care îl conține stimulează interesul și curiozitatea școlarilor.

Din punct de vedere pedagogic, jocul didactic matematic este un element esențial de sprijin în educație, fiind folosit în desfășurarea lecției și contribuind astfel atât la reușita acesteia, cât și la ridicarea randamentului școlar.

Din punct de vedere psihologic, jocul răspunde unor trebuințe firești de activitate, de dobândire a experienței și de afirmare, prin intermediul performanței, a conduitei.

Toate jocurile contribuie, în mare parte, la formarea proceselor cognitive, afective, a trăsăturilor de voință și caracter, într-un cuvânt la formarea personalității omului de mâine.

Primele procese psihice care se formează în urma practicării jocului didactic matematic sunt: senzațiile, percepțiile și reprezentările. Ele se formează încă din perioada preșcolarității, pentru formarea lor, prezența jocului este de neconceput.

De asemenea jocurile didactice matematice dezvoltă spiritul de observație al copilului.

O condiție esențială a succesului școlar o constituie atenția copiilor la activitățile școlare.

În general, la vârsta de 5-6 ani, copilul este capabil de o atenție suficient de stabilă pentru a se putea integra în activitatea școlară. Cu toate acestea, în această perioadă, predomină atenția involuntară asupra celei voluntare. Din această cauză este foarte important să atragem atenția copilului asupra fenomenului care trebuie observat, asupra esențialului, apelând la stările lui afective.

Factorul declanșator al atenției depinde foarte mult de modul de lucru al dascălului. De multe ori este suficient să anunțăm direct *Astăzi ne vom juca jocul...* ca elevii să devină atenți. În condițiile de joc, când intervine competiția între membrii grupului sau competiția cu sine însuși, atenția este asigurată prin atitudinea activă din partea copiilor.

Cel mai important mecanism care trebuie acționat pentru a stimula, orienta energia și susține atenția este interesul. El nu este înăscut, ci numai rădăcinile sale: instinctul curiozității. Cu acest instinct vin pe lume toți copiii. Trecerea de la instinct la interesul pentru cunoaștere se produce numai în măsura în care dascălul știe să pună în evidență valențele formative ale cunoștințelor predate: utilizarea lor, modul captivant de a le expune.

Jocul didactic folosit în lecții devine un mijloc de cultivare a atenției calităților ei (concentrarea, volumul, stabilitatea). Jocul constituie un teren de antrenare a atenției, de focalizare, de concentrare ca și de dezvoltare intensivă a atenției, adică de distribuire, de lărgire a angajării psihice.

Perioada școlarității mici se caracterizează printr-o imensă solicitare a gândirii, a cunoașterii sistematice a realității înconjurătoare.

Gândirea este procesul psihic prin care are loc reflectarea generalizată, abstractizată și mijlocită a obiectelor, fenomenelor și relațiilor dintre ele. ([16], pag. 22).

La baza gândirii se află senzațiile, percepțiile și reprezentările fără de care gândirea ar fi lipsită de orice conținut și practic n-ar fi posibilă.

Dacă la începutul școlarității, gândirea elevilor este mai mult concret-intuitivă, jocul didactic este un binevenit procedeu sau metoda optimă prin care să dezvoltăm gândirea abstract-logică. Astfel se trece de la gândirea intuitivă care operează cu reprezentări coordonate relativ, la cea operatorie, care operează cu criterii, clasificări, simetrii.

Jucându-se, copilul stabilește contacte nemijlocite cu mulțimi de obiecte, le descoperă proprietățile caracteristice, stabilește relații între ele, efectuează diferite operații din care rezultă noi mulțimi cu proprietăți caracteristice noi. Toate acestea solicită, exersează și pregătesc elementele necesare gândirii (analiza, sinteza, comparația, generalizarea, concretizarea, abstractizarea), netezesc calea pentru formarea noțiunilor, a judecăților și raționamentelor, îl înzestrează pe copil cu un limbaj adecvat, în stare să exprime relațiile dintre obiectele lumii înconjurătoare.

În grup crește eficiența gândirii, productivitatea ei este mai mare.

Copilul care ajunge mai repede la un rezultat, rezolvă o anumită sarcină de joc într-un mod inedit, pe o cale proprie sau ajunge să *redescopere* lucruri deja descoperite, dar care nu i-au fost încă prezentate, are gândire creatoare.

Flexibilitatea gândirii în cadrul jocului o observăm atunci când copilul restructurează ușor vechile legături mintale în conformitate cu noile cerințe pe bază de analiză și sinteză.

Aprecieră unui rezultat dat de un membru al grupului, duce la gândirea critică, adică acea gândire care apreciază, judecă un argument pentru a determina dacă este sau nu valabil.

În cadrul desfășurării jocului didactic matematic intervin adesea situații problematice. Modul în care un elev rezolvă o situație problematică ne ajută să apreciem capacitatea lui mentală de gândire, flexibilitatea sau rigiditatea, independența, originalitatea sau caracterul critic al gândirii.

Înțelegerea se bazează pe experiența trecută și utilizarea acestei experiențe în situații noi. În cadrul jocului copilul este pus deseori în situația de a face apel la vechile cunoștințe pentru a rezolva situația dată într-o altă formă decât cea cunoscută de el.

Toate ariile curriculare din cadrul procesului de învățământ se bazează pe memorie și o solicită.

La matematică trebuie memorate o serie de formule, reguli de calcul, teoreme. În condițiile de joc când elevul trebuie să memoreze, să recunoască, să reproducă o serie de reguli, date și numere, memoria este mai productivă și are un caracter mai voluntar.

Încă din clasa I învățătorul trebuie să fie preocupat de cultivarea sistematică a memoriei logice prin jocurile organizate la acest nivel, dându-le copiilor satisfacții, atunci când și-o manifestă. Trebuie solicitată și cultivată memoria logică, adică acea memorie în a cărei construcție se vor introduce cu necesitate operații ale gândirii.

Memoria și mai ales calitățile sale nu sunt înnăscute, ci constituie rezultatul preocupării dascălilor de a le forma.

Un alt proces psihic, care are un rol important în activitatea de joc, este imaginația. Imaginația este procesul psihic care permite să înțelegem evenimentele, fenomenele, dar să și prevedem efectele unor situații, evenimente. Imaginația este procesul care prelucrează, reconstruiește și transformă datele experienței trecute și prezente în vederea reflectării necunoscutului, posibilului sau a dezirabilului prin imagini noi.

Imaginația are caracter spontan, dar poate fi și provocată, ea fiind caracteristică ființei umane ca și gândirea. Particularitățile imaginației școlarului mic pot fi puse în evidență observând modul în care el fabulează, se identifică imaginativ cu rolurile primite în joc. Știm că la această vârstă fabulația este un fenomen frecvent, copilul ajungând să creadă el însuși în *realitatea* născocirilor sale. Neîngrădind tendința spre fabulație, dar canalizând-o prin intermediul jocului, în direcția necesară procesului de învățământ, ea va avea urmări pozitive asupra dezvoltării intelectuale și morale a copilului.

La această vârstă, școlarul este atras de jocuri mai complicate, cu roluri și reguli complexe, jocuri individuale și colective.

Pe planul dezvoltării psihice și fizice, jocurile contribuie la dezvoltarea capacității de efort, la *strunirea* actului imaginativ în concordanță cu anumite cerințe și norme sociale. Copii caută să confere jocurilor un caracter cât mai verosimil, încercând și realizând de fapt o întrepătrundere neîntreruptă a elementelor ficțiunii cu ale realului.

Exersate cu pricepere, tact și răbdare, prin lecții bine pregătite, jocurile didactice matematice facilitează trecerea copiilor de la starea de preșcolaritate la cea de școlaritate fără o modificare prea bruscă a regimului de viață, deoarece această modificare nu este urmată de transformări radicale ale sistemului nervos sau ale conștiinței și personalității copilului.

Toate procesele psihice sunt implicate în evoluția creatoare, dar problema principală este aceea a modului în care ele sunt corelate și orientate, a modului în care sistemul devine convergent. ([10], pag. 15).

BIBLIOGRAFIE:

1. Aron, I.; Herescu, G., *Aritmetica pentru învățători*, E.D.P., București, 1977.
2. Barbu, H.; Popescu, E.; Șerban, F., *Activități de joc și recreativ-distractive*, E.D.P., București, 1993.
3. Bărbieru, N.; Pițuru, E.; Cărbunaru, V., *Matematică – ghidul învățătorului*, Ed. Teora, 2000.
4. Cerghit, I.; Radu, I. T.; Popescu, E.; Vlăsceanu, L., *Didactica, Manual pentru clasa a X-a școli normale*, E.D.P., București, 1995.
5. Chateau, J., *Copilul și jocul*, E.D.P., București, 1984.
6. Cucoș, C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 2002.
7. Frâncu, A. și colaboratorii, *Jocuri didactice și exerciții distractive*, E.D.P., București, 1972.
8. Neacșu, I., *Metodica predării matematicii*, E.D.P., București, 1988.
9. Neacșu, I.; Glăteanu, M.; Predoi, P., *Didactica matematicii în învățământul primar*, Ed. Aius, Craiova, 2001.
10. Neveanu, P. P.; Zlate, M.; Crețu, T.; Nicola, I., *Psihologie, Manual pentru clasa a X-a, școli normale și licee*, E.D.P., București, 1995.
11. Neveanu, P. P.; Zlate, M.; Crețu, T.; Nicola, I., *Pedagogie*, E.D.P., București, 1994.
12. Nicola, I., *Pedagogie*, ediția a II-a, E.D.P., București, 1994.
13. Purcaru, M., A., *Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesori din învățământul primar și preșcolar*, Editura Universității Transilvania Brașov, 2008.
14. Roșu, M.; Dumitru, A.; Ilarion, N., *Matematică – Ghidul învățătorului*, Ed. All, București, 2000.
15. Șchiopu, U.; Piscoi, V., *Psihologie generală și a copilului – Manual pentru licee pedagogice*, E.D.P., București, 1987.
16. Taiban, M.; Bernițchi, M.; Chircev, E.; Andreescu, F., *Pedagogi preșcolară*, E.D.P., București, 1961.
17. Trif, L., *Pedagogia învățământului preșcolar și primar*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2008.
18. Verza, E., *Omul, jocul și distracția*, Ed. științifică și enciclopedică, Cluj – Napoca, 1978.
19. Voiculescu, E., *Psihopedagogia jocului*, Alba-Iulia, 2013.

DESPRE EMOȚII ȘI DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ A COPIILOR PREȘCOLARI

*Prof. învă. preșcolar Coman Maria Floare, Prof. învă. preșcolar Teoc Georgiana
Grădinița cu P.P Șcușița Roșie Alba Iulia*

Rolul emoțiilor în viața copilului.

Emoțiile sunt modalitatea noastră de adaptare la mediu. În funcție de tipul de emoție trăită într-o anumită situație, copilul învață să-și recunoască nevoile emoționale și mentale și să acționeze în consecință.

Când copilul trăiește o emoție este important să-l învățăm două aspecte:

Cum să-și identifice și să-și recunoască emoțiile trăite?

Care este nevoia de adaptare pe care o semnalizează emoția?

Cum să-și schimbe comportamentul sau modul de a percepe situația în așa fel încât să se adapteze sănătos la situație?

Primii factori care pot interveni reglator în acest proces sunt familia și grădinița.

Atitudinile părinților față de copiii lor variază de la toleranță excesivă până la atitudini extrem de dure față de comportamentele „inadecvate” ale copiilor. Sursa acestor atitudini este reprezentată de așteptările părinților, care pot fi nepotrivite în raport cu vârsta și cu abilitățile copiilor. La acestea se adaugă stilul părinților de a-și exprima emoțiile.

Reacțiile educatorilor la manifestările emoționale ale copiilor reprezintă o sursă importantă de învățare despre emoții. Utilizarea în diferite contexte a cuvintelor care denumesc emoții este o modalitate de a învăța copiii să recunoască și să denumească emoțiile proprii sau ale celorlalți devenind un model dar și un antrenor pentru dezvoltarea competențelor emoționale și sociale.

Copiii învață ce sunt emoțiile și cum să reacționeze față de ele observând comportamentul adultului. Dezvoltarea emoțională este influențată de calitatea relației lor cu părinții și educatorii. Atunci când educatorul observă și acordă atenție emoțiilor copilului îi transmite acestuia mesajul că emoțiile sunt sănătoase și că ele sunt o sursă importantă de adaptare la mediu. Modul în care părinții și educatorii răspund când copilul trăiește o emoție îi modelează acestuia atitudinea față de emoții. Când educatorul și părinții exprimă emoții și își gestionează sănătos emoțiile, copilul învață cum să răspundă emoțiilor. Copilul începe prin a identifica emoția celorlalți prin expresia facială sau tonul vocii. Mai târziu învață să facă legătura între emoție și un comportament sau o situație, cum ar fi „copilul este trist pentru că și-a pierdut jucăria”.

Cum poate educatorul să sprijine dezvoltarea emoțională a copilului?

1. Acceptă și remarcă emoțiile copilului.
2. Oferă copilului un mediu sigur de exprimare a emoțiilor. Exprimarea emoțiilor copiilor nu trebuie ridiculizată, criticată, negată sau minimalizată.
3. Încurajează jocurile de tipul mimă sau teatru în care personajele exprimă emoții pentru a familiariza copilul cu exprimarea emoțiilor.
4. Încurajează copilul să exprime emoțiile în cuvinte.
5. Vorbește despre emoțiile celorlalți. Asta îi ajută pe copii să-și înțeleagă propriile emoții.
6. Recompensează copiii când răspund la o emoție prin comportamente sănătoase. De exemplu: stă și se liniștește când este furios, apoi revine la situația pe care trebuie să o rezolve.
7. Sprijină copilul să facă diferența dintre emoție și comportament. „Înțeleg că ești furios, însă a lovi este un comportament nepermis.”

Ce nu este recomandat să facă educatorul:

1. Să îl facă pe copil responsabil de propriile lui emoții: „Mă supărați!”, „M-ați dezamăgit!”
2. Să exprime emoțiile verbal și nonverbal în prezența copiilor. Autonomia emoțională implică abilitatea de a-și gestiona propriile emoții fără să îi rănească pe ceilalți.

Cauze care stau în spatele emoțiilor.

Înțelegerea cauzalității emoțiilor este un proces destul de dificil datorită tendinței oamenilor de a considera cauza emoției ca fiind un eveniment sau o situație care este în afara lor. Acest lucru

poate fii cu ușurință observat dacă analizăm mesajele pe care le transmitem atunci când exprimăm o anumită emoție sau când le spunem celorlalți cum ne simțim, lăsând să se înțeleagă că ceilalți sunt responsabili de modul în care ne simțim.

În realitate, oameni diferiți care se confruntă cu aceeași situație se simt diferit, deoarece emoția nu este determinată de eveniment în sine, ci de modul în care o persoană interpretează la nivel mental evenimentul respectiv. Dacă emoția ar fi determinată de evenimentul sau situația în sine, atunci, într-un anumit context, toți oamenii ar trebui să simtă la fel.

Emoțiile sunt determinate de modul în care interpretăm o situație și, în consecință, fiecare este responsabil pentru modul în care se simte: „Mă simt în funcție de modul în care gândesc.”

Cum învățăm copiii să identifice corect cauza unei emoții?

Identificați situațiile în care copiii trăiesc și exprimă diverse emoții la grupă și transformați-le în oportunități de învățare.

Învățați copiii să exprime emoții folosind mesaje la persoana întâi. (M-am supărat când mi-ai stricat jocul). Arătându-le copiilor modalități adecvate de exprimare a emoțiilor, li se oferă oportunitatea de a se gândi la ceea ce simt și la maniera de exprimare a emoțiilor trăite.

Lăsați copiii să înțeleagă că toate emoțiile sunt valide și acceptabile, ajutându-i să distingă între emoții și modul lor de manifestare.

Validarea emoțională are rolul de a-i face pe copii să gândească că ceilalți înțeleg și acceptă modul în care se simt.

Acceptați emoția copilului ca fiind firească. Dacă copilul își exprimă emoția într-un mod inadecvat, reamintiți-vă că el face tot ce poate (ce a învățat până acum) în situația dată. Este important să vă spuneți acest lucru ca un element de **reamintire**.

Observați și descrieți în cuvinte emoția copilului. „Observ că ești vesel”

Validați emoția copilului „Înțeleg că ești supărat pentru că ți-ai stricat jucăria preferată. Ce crezi că ai putea să faci să te simți mai bine?”

Rolul temperamentului în reactivitatea emoțională.

Reacția copiilor la situațiile de zi cu zi diferă în funcție de temperamentul pe care îl au. În aceeași situație, doi copii pot reacționa diferit sub aspectul intensității emoției, duratei de manifestare a pragului de activare și duratei de restabilire a stării de calm.

Copiii cu reactivitate emoțională crescută:

1. Manifestă în situațiile zilnice emoții intense pe o perioadă mai mare de timp, au un prag scăzut de activare (ex.: se supără cu ușurință de la lucruri neînsemnate), au nevoie de o perioadă mai mare de timp pentru a se liniști;
2. Au nevoie de un efort mai mare pentru a-și inhiba un comportament atunci când li se cere, depun un efort mai mare pentru a amâna dorința imediată de a face activitatea preferată pentru a face acțiunea impusă de educatoare, dar nedorită de ei;
3. Au nevoie de o structură și de reguli clare care să le ghideze comportamentul într-o situație socială;

Copiii cu reactivitate emoțională mai scăzută:

1. Își pot focaliza mai bine atenția pe o sarcină și sunt mai greu de distras într-o situație;
2. Se pot conecta mai ușor cererilor adultului și vor solicita un efort mai mic în disciplinare;

Sub influența temperamentului copiii diferă din perspectiva:

1. Modul în care se manifestă atunci când ei sunt furioși, triști, plâng cu mai mare ușurință, fac crize de furie intense care se manifestă o perioadă mai mare de timp, au nevoie de un timp mai mare pentru a se calma;
2. Modul în care reacționează la anumite contexte din viața lor (unii copii trăiesc și exprimă emoții intense de disconfort când sunt expuși la situații noi, dar nu și în situația în care nu pot avea acces la ceea ce-și doresc, pe când alții au reacții puternice când nu pot obține ceea ce-și doresc, dar nu și în situația în care sunt expuși la contexte noi).

3.Modului în care reacționează mintea și corpul lor atunci când ei se află în anumite contexte (când relaționează cu persoane cunoscute sau merg într-un loc nou, când nu obțin ceea ce își doresc sau le este blocat accesul la activitatea sau jucăria preferată).

Dincolo de comportamentele pe care copiii le manifestă atunci când trăiesc o anumită emoție există o serie de diferențe temperamentale mai greu de observat, care țin de modul în care reacționează corpul și mintea copiilor când sunt expuși la anumite situații și care reprezintă fața nevăzută a reactivității emoționale.

BIBLIOGRAFIE:

Vernon, A., (2004) „Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emoțională și comportamentală”, Editura ASCR, Cluj-Napoca

Druguș, I., Bârle D., (2008) „Educăm și formăm prin ...povești”, Editura Universității Oradea

Lespezeanu M., „Tradițional și modern în învățământul preșcolar”, Ed. Omfal Esențial, București, 2007.

STUDIU –VALENȚELE ACTIVITĂȚII DIFERENȚIATE ÎN CICLUL PRIMAR

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

Personalitatea este întotdeauna unică și originală. Fiecare individ pornește de la o zestre ereditară unică și stabilește un drum anume marcat de diverse experiențe, desfășoară variate activități, angrenându-se în fel de relații și toate având anumite efecte asupra dezvoltării și construirii personalității.

E necesar ca dascălul să cunoască în detaliu individualitatea elevilor săi, căci în școală se urmărește nu doar dezvoltarea intelectuală, ci și educarea afectivității și a sensibilității copilului.

În orice clasă există cel puțin două categorii de elevi: elevi capabili de performanță și elevi cu dificultăți în învățare. Dascălul va trebui să găsească căi, mijloace, metode, modalități de lucru adecvate pentru a face față provocărilor timpului, cât și pentru a obține randament maxim în funcție de posibilitățile individuale ale fiecărui școlar, ceea ce înseamnă o educație diferențiată. Lipsa ei poate avea ca rezultat insuccesul, eșecul școlar.

Instruirea diferențiată presupune crearea situațiilor favorabile fiecărui elev, descoperirea și stimularea intereselor, aptitudinilor și posibilităților de formare și afirmare ale fiecăruia. Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

De-a lungul carierei mele didactice mi-am organizat lecțiile astfel încât să-mi răspund la câteva întrebări de bază: „Cum fac, ca școlarii cu un intelect dezvoltat să nu-și piardă vremea așteptându-i pe ceilalți? Cum să-i încurajez pe cei mai înceți pentru a nu renunța și a se strădui să-i ajungă pe ceilalți?”, având astfel în vedere nu numai elevii cu probleme la învățătură, ci întreg colectivul, pentru a asigura un nivel maxim după posibilitățile fiecăruia. Toate acestea se pot realiza doar printr-o muncă diferențiată atent pregătită. Tratarea diferențiată a elevilor o realizez prin activități individuale și activități pe grupe. Elevii lucrează individual pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor, pentru aplicarea lor în practică, pentru formarea de priceperi și deprinderi, pentru exersarea unor operații mintale, rezolvarea exercițiilor și problemelor, efectuând măsurători, desene, schițe, compuneri etc. Sarcinile diferențiate și individualizate am grijă să respecte particularitățile psihice ale fiecărui elev, ținând seama de ritmul de muncă, de aptitudinile și capacitatea lui de rezistență fizică și intelectuală, de nivelul pregătirii lui anterioare. Învățământul individualizat urmărește progresul neconținut și sistematic al elevului prin propria lui activitate și eliminarea greșelilor ivite pe parcursul instruirii și educării lui.

Alături de activitatea diferențiată individuală, activitatea pe grupe reprezintă o formă de organizare eficientă în procesul de învățare, intensifică performanțele elevilor și crește gradul de

activizare a lor. Am creat atât grupe omogene, cât și grupe eterogene. Însă pentru a nu-i suprasolicita pe cei buni sau a nu-i eticheta pe cei „slabi” e bine să se alterneze modul de constituire a grupelor de elevi. Elevii pot comunica și colabora pe parcursul realizării sarcinilor cerute, primesc îndrumări, eu trecând de la o grupă la alta.

La nivelul clasei, activitatea diferențiată a îmbrăcat și alte forme: activități cu teme comune pentru toți elevii, activități cu teme diferențiate pe grupe de nivel, în funcție de obiectivele urmărite, activități cu teme diferite pentru fiecare elev. Am folosit fișe de recuperare (reînvățare), fișe de dezvoltare și fișe de exercițiu.

Sarcinile date în activitățile diferențiate au fost gradate prin conținut și mod de realizare. Pentru cei cu un nivel scăzut și un ritm lent de activitate am creat cerințe de recunoaștere, de reproducere după model, pentru a-i ajuta să realizeze obiectivele programei la nivel limitat. Pentru elevii cu nivel mediu am formulat sarcini care angajează intelectual mai plenar, sarcini complexe cu algoritmi simpli. Iar pentru elevii dotați intelectual au fost sarcini care i-au pus să interpreteze, să descopere noi relații, să construiască noi sisteme, să creeze probleme, le-a fost stimulată creativitatea.

Munca diferențiată nu înseamnă nicidecum scăderea exigenței sau o reducere a volumului de cunoștințe pentru unii elevi. Limita minimă în stabilirea sarcinilor pentru munca diferențiată o constituie prevederile programei școlare.

Tehnicile de diferențiere a instruirii vizează o gradare a sarcinilor școlare, potrivit posibilităților individuale și a ritmului propriu de dezvoltare a fiecărui individ, astfel încât randamentul să fie asigurat pentru toți. Este generat un climat de încredere în posibilitățile individului încât să combată complexul de inferioritate pe care îl trăiesc mulți dintre cei ce nu pot atinge performanțele ridicate și să combată atitudinea de uniformizare a condițiilor de învățare și dezvoltare pentru indivizii capabili de performanță.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm acele individualități. Prin urmare tratarea diferențiată trebuie să capete o accepție mai generoasă, ea devenind o calitate a managementului educațional, o abilitate a învățătorului în dezvoltarea personalității fiecărui copil.

Bibliografie:

- Radu, Ioan – „Învățământul diferențiat. Concepții și strategii”, E.D.P. București, 1978.
Țircovnicu, V., „Învățământul frontal, învățământul individual, învățământul pe grupe”, E.D.P., București, 1981.
Învățământul primar, nr.2-3, Ed.Miniped, București, 2003.
Învățământul primar, nr.4, Ed.Miniped, București, 2003.
Învățământul primar, nr.1-3, Ed.Miniped, București, 2006.

TEHNICI INOVATIVE DE EDUCAȚIE

Inst. Cenușa Maria Liliana, Grădinița cu program prelungit” Piticot” Cîmpeni

Tehnici de intervenție la nivelul grupului de copii

Terapia de grup oferă fiecărui participant șansa de a produce schimbările dorite în viața sa în prezența altor oameni care se confruntă cu dificultăți asemănătoare și care au o atitudine susținătoare. Scopul este ca schimbarea să se producă în modul cum persoana aflată în terapie se raportează la cei din jur. Un beneficiu major al terapiei de grup este sentimentul de a fi înțeles și acceptat. În grup, persoana descoperă că nu este singura care trece printr-o situație grea sau care are gânduri înspăimântătoare. Ceilalți împărtășesc la rândul lor experiențe similare, ceea ce determină sentimentul de normalitate și de universalitate.

Etichetele adezive ale sentimentelor (Liana Lowenstein)

Mulți copii au dificultăți în identificarea și exprimarea sentimentelor lor pentru că au abilități verbale limitate, sunt reticenți în a se autodezvălui. Cum majorității copiilor le place să folosească etichetele adezive, această activitate este o tehnică antrenantă și valoroasă.

Etichetele adezive ale emoțiilor este o tehnică ce are mai multe scopuri:

- a. Activitatea ajută copiii să identifice și să exprime emoții.
- b. Exercițiul oferă informații valoroase pentru cadrul didactic și poate folosi activitatea ca pe o oportunitate de a normaliza și valida sentimentele copiilor.
- d. Activitatea permite copiilor să înțeleagă faptul că oamenii trăiesc diferite stări emoționale în diferite părți ale corpului.

Materiale necesare : - hârtie de împachetat sau flipchart, carioca, etichete adezive (fețe vesele, supărate, albine, șopârle și stele etc.)

Descrierea tehnicii

Educatorea și copiii stau pe podea. Ea are la îndemână o coală de flipchart suficient de mare încât să se poată trasa pe ea conturul corpului copilului și introduce activitatea spunând: „Azi o să facem ceva care ne va ajuta să vorbim despre sentimente. Uneori trăim sentimente plăcute cum ar fi fericirea și mândria. Alteori trăim sentimente neplăcute cum sunt tristețea sau furia. Este normal să avem atât sentimente plăcute cât și neplăcute.” Apoi, educatoarea întinde hârtia pe podea, pune copilul să se întindă pe ea și îi marchează conturul corpului pe hârtie. Copilul poate personaliza conturul prin culori. Apoi, adultul îl îndrumă pe cel mic după cum urmează:

Educatorea : *Vom folosi etichete pentru a ne ajuta să vorbim despre diferite sentimente. Mai întâi o să vorbim despre sentimentele de fericire. Ce te face să te simți fericit?*

Copilul: *Când mama îmi cumpără ceva bun.*

Educatorea : *Unde simți fericirea în corpul tău?*

Copilul: *Peste tot.*

Educatorea : *Poți folosi etichetele cu fața veselă pentru a arăta unde simți fericirea în corp.*

Ce te face să te simți trist?

Copilul: *Când ceilalți copii nu se joacă cu mine.*

Educatorea : *Unde simți tristețea în corpul tău?*

Copilul: *În inimă.*

Se continuă cu întrebări despre sentimente precum furie, frică (se folosesc etichetele diferite). La sfârșitul activității i se dă copilului hârtie și diferite etichete adezive pentru a face un caiet de etichete pe care să îl ia acasă la sfârșitul zilei.

Aplicarea tehnicii

Această activitate poate fi modificată spre a fi folosite cu grupe de copii de vârste și particularități diferite, incluzând copii ce se confruntă cu abuzuri, violență domestică, divorț, doliu și pierdere. Tehnica oferă, totodată, copiilor un sentiment de stăpânire și control, deoarece ei decid ce emoții și experiențe vor fi discutate. Este o intervenție concretă ce ajută aducerea la suprafață a problemelor și îngrijorărilor copiilor. Educatorea poate folosi exercițiul ca punct de plecare pentru explorarea și discutarea ulterioară a sentimentelor copilului. Prin folosirea întrebărilor deschise și a comentariilor de susținere, este încurajată deschiderea copilului.

Bibliografie:

1. Suport curs, Tehnici inovative de educație, Cluj-Napoca, 2016
2. Liana Lowenstein, Creative CBT Interventions for Childrens with Anxiety, Paperback, 2016